

KRÁLOVÉHRADECKÝ
HORIZONT
1961-2011

GALERIE NA HRADĚ • LÉKAŘSKÁ FAKULTA UK V HRADCI KRÁLOVÉ

GALERIE NA HRADĚ - LÉKAŘSKÁ FAKULTA UK HRADEC KRÁLOVÉ

ZÁŠTITU PŘEVZAL PRIMÁTOR HRADCE KRÁLOVÉ MUDr. ZDENĚK FINK
A DĚKAN LÉKAŘSKÉ FAKULTY HRADEC KRÁLOVÉ prof. MUDr. RNDr. MIROSLAV ČERVINKA, CSc.

KRÁLOVÉHRADECKÝ
HORIZONT 1961-2011

VÝSTAVA 7.12.2011 - 16.1.2012

JIŘÍ FELGER • JIŘÍ LAŠTOVIČKA • FRANTIŠEK NERADÍLEK • KAREL SCHMIED • OLDŘICH TLUSTOŠ • FRANTIŠEK VÍTEK

Šedesátá léta- zlatá nebo jen pozlacená?

Hradec Králové: podzim 1961: skupina Horizont

Ta tenká, mizející čára obzoru, kterou snad ještě vidíme nebo už nevidíme, je symbolem příslibu, touhy i nadějí. Zároveň cosi vymezuje a zamyká, je hranicí, kterou nelze překročit. Horizonty se jasně a pak zase temněji, čím větší jas, tím hlubší bývá následná temnota. Horizont je daleko, nekonečně daleko, je nedosažitelný, couvá před námi s ostýchavostí i koketerií pubertálního preludu. Je místem, kde by všechno mohlo být jiné a lepší, kde jako zázrakem mizí útrapy a nuda všedního života. Jak říkají Rusové s čechovovským smutkem: tam je dobře, kde my nejsme.

Poválečné Československo bylo zemí, kterou komunistický převrat v únoru 1948 nedokázal úplně zpusťošit. Přetrvávaly, a to především v soukromí, zvyky a tradice, které umožňovaly přijatelné fungování společnosti a jejích institucí. Dodržovala se mnohá nepsaná pravidla, stíny minulosti zmírňovaly rudou zář nejen nad Kladnem, ale i nad Hradcem Králové. Někteří vysokoškolská učitelé měli sice plnou hubu nabubřelých politických frází, ale chovali se vcelku slušně, zkoušeli nezaujatě a objektivně, jiní stále zachovávali téměř prvorepublikovou důstojnost či noblesu a na prahu posloucháren se objevovali ozdobení nezbytými profesorským motýlkem. Noví strojuvčící musei stále ještě využíval zděděnou železniční síť. Ten virtuální dům hodnot a společenských vztahů, do kterého jsme se narodili, se kymácel, ale dosud jakž takž držel pohromadě, i když byl znešvarfen nástěnkami, umakartovým nábytkem, upadávajícími bachelitovými klikami a popraskanou omítkou. Definitivně jej zboural až buldozer tzv. normalizace.

Šedesátá léta jsme si nesporně užili. Posouvala se pozvolna k větší spontaneitě, uvolněnosti i otevřenosti a podle temperamentu či míře prozíravosti k opatrnému případně neopatrnému optimismu. V kurzu byla symbolika ročních období. Přicházela různá politická táni a oblevy, až nakonec převzalo vládu Pražské jaro neboli socialismus s lidskou tváří. Po lednu 1968 z radia či televize místo komunistického žvástu občas slyšet normální, srozumitelnou lidskou řeč, bilbec mohl být konečně veřejně považován za blbce... Zdálo se, že je možno otevřeně o ledačems diskutovat, nazývat věci pravým jménem. Bylo to uvolnění nadechnutí, ten závan svobody skutečností nebo jen iluzí?

Umělcem po výtce se stává ten, kde něco postrádá, kdo sní o oněch báječných končinách za obzorem. Freud svým patriarchálním a poněkud zjednodušujícím způsobem tvrdí, že umělec „je hnán svými zbytnými pudovými požadavky k dosažení cti, moci, bohatství a lásky žen, avšak nemá prostředky k dosažení těchto výhod“. Naštěstí má po ruce schopnost sublimace a tak tvoří.

Nádherně a mnohem vznešeněji to říká Vladimír Holan v básni Ptala se tě...:

Ptala se tě mladá dívka: Co je poézie?! Chtěl jsi jí říci: Také to, že jsi, ach ano, že jsi, / a že ve strachu a úžasu, které jsou svědectvím zázraku, /bolestně žárím na plnost tvé krásy, /a že tě nesmím líbat a že s tebou nesmím spát, /a že nic nemám, a že ten, kdo nemá, co by daroval, /musí zpívat... /Ale neřekl jsi jí to, mlčel jsi / a ona ten zpěv neslyšela...

Kořeny tvorby samozřejmě neleží výhradně v romantických výšinách nebo psychoanalytických hlubinách. Ani skupina Horizont - pokud si dobře pamatují - nebyla společenstvím zubožených pěvců, kteří jsou trýznění svým neuspokojeným libidem. První výstava skupiny se uskutečnila v listopadu 1961 v klubu Lékařské fakulty a účastnili se Jiří Felger, Jiří Laštovička, František Neradilek, Karel Schmied, Karel Štětina, Oldřich Tlustoš a František Vítek. Po druhé a naposledy skupina vystavovala v únoru 1962

v Brně v galerii divadla Kuráž Lékařské fakulty Univerzity J. E. Purkyně, dnes opět Masarykovy univerzity, z iniciativy vedoucího galerie Vladimíra Novotného a malíře Vladimíra Svobody, byla však předčasně ukončena administrativním zásahem.

Šedesátá léta v žádném případě nebyla šedá a nevyhraněná. Porovnáme-li je se současností, mělo slovesné i výtvarné umění rozhodně větší prestiž, vliv i odezvu. Zdá se, jakoby dnes nabývalo smyslu jen tehdy, stane-li se kniha bestsellerem a obraz či plastika trháji rekordy na aukcích. Postmoderna prý jen objevuje dávno objevená území a pouze

recykluje svůj vlastní odpad. Proto není schopna brát sama sebe příliš vážně. Přenechme však podobné úvahy raději moralistům, kteří sami sebe nepochybně vážně berou.

Pokud chci přispět vlastním svědectvím, ohlédnou-li se zpátky a ještě o další 2-3 roky zpět, vynoří se mi nad hladinu paměti pocit jakéhosi záchvatového nadšenectví a mladistvé bezelstnosti. Obloha, pod kterou jsem tehdy žil, byla převážně zatažená, poněkud nudná a smrdutá, ale mázdrou te utrápené všednosti probleskovaly okamžiky okouzlení a fascinace. V kasárenském prostředí, kam mě v sedmnácti letech zavál osud, zněly chodbami řízné povely, neuvěřitelně tam páchly podehtované pisoáry, v plechových žlabech tekla z kohoutků jen studená voda a tak dále, a tak dál... Ale co bylo ještě horší: po obědě se konala trenýrovka v tělovýchovném gorodku, pak jsme měli samostudium pod dohledem politruka a po večerech se někdy rozvíčela garmoška. Bombardován těmi barbarskými rusismy a českoslovakismy, otevřel jsem náhodou Nezvalovy Básně noci, kde „troubil postilión a konici běželi k nivám/ rozplakat oči hvězd...“. Tajemná brána ze slonoviny a rohoviny, brána do krajiny snů a nadskutečna se otevřela, abych mohl podstoupit proces iniciace.

Každá generalizace kulhá a zároveň přehání, na jednom pólu je příliš osobní a na druhém je jen řídkou a mdlé chutnající polévkou. V čem tedy lze vidět specifickou šedesátých let a jejich vliv na příslušníky generace, kteří se tak či onak – třeba jen jako diváci, čtenáři a připojedové – zapletli s uměním? Po období „rekvizice mozku“, po nepřilíh úspěšném pokusu o rekvizici celého jedince včetně genitálií, o rekvizici všech občanů státu, se otevřel přece jen jistý prostor, v kterém se více dařilo odlišnosti a autentičnosti. Uvolnění atmosféry a ochabnutí dohlížetelských funkcí vedlo k tomu, že jsme si mohli ve větší míře uvědomovat a formulovat výhrady vůči oficiálním hodnotám či pseudohodnotám a debatovat o tom s přáteli. Souviselo to rovněž s lepší dostupností informací – z historie, politiky i oblastí umění. Do té doby zbývala buď rezignace nebo vzdor, nutnost definovat se proti něčemu. Nyní jsme si mohli dovolit také přehlíživé odmítání a mimoběžnost, mohli jsme si vytvářet jiný, vlastní svět. Události se daly do pohybu. Rodila se různá neformální a formální seskupení, napořád dne se dostaly schůzky v kavárnách, bytech a atelierech, vznikaly časopisy jako Tvář nebo Sešity pro mladou literaturu, výtvarné skupiny jako Trasa, UB 12, Radar nebo... Horizont. Mizelo směle vytvořené vakuum, lidem i věcem se vracela paměť. Navazovala se kontinuita s tradicí, která umožňovala tradiční vzory kriticky přijímat nebo naopak začít úplně jinak

Co bylo dál, to už je jiná historie.

Jiří Janatka

Prof. MUDr. Jaroslav Procházka, DrSc. při úvodním projevu na vernisáži 2. 11. 1961

Horizont – jeho tvorba a čas

Začneme metaforou: představte si, že stojíte na rozhledně. Obchážete vyhlídkovou plošinu a díváte se po krajině. "Kocháte se" (jak krásný výraz) měnicími se výhledy: tu kadeřavými kopci, tu skupinou bizardních skal; zahlédnete mihotavou linku vinoucí se říčky, pak louky a za nimi nějaké domky. Na obzoru se v zamířenému oparu modrají hřbety hor. Říkáte si: co je to za podivně hrbatý zákrpec tam vlevo, no a trochu před ním, ten nižší, ten temně zelený je mi nějak povědomý. A tam úplně vzadu je nějaký bílý stožár na samém vršku té vysoké hory? A kdybych byl o trochu výš, to bych musel vidět až za to pásmo hor. Tam už asi bude prosluněná rovina s rybníky nebo s čím.

Na zmiňované rozhledně člověka napadá taková neodbytná myšlenka: Jak to asi tady vypadalo před dvaceti nebo padesáti lety. Co bylo odtud vidět v minulém století, jak to muselo vypadat ve středověku nebo nedej bože v pravěku.

Jinak řečeno: horizont je zajímavý tím, že není jednotvárný, že přímo láká k úvahám, co je tam dál a také k otázce - jak to vypadalo dříve. Krásně to vyjádřil J. Werich v pohádce Král měl tři syny. Král tam říká: *Když jsem byl mlád, zapomněl jsem v daleké zemi klobouček. Měl jsem za kloboučkem sojčí pérko. Nemohl jsem se tehdy vrátit; musil jsem spěchat se podívat, co bylo za lesem, co bylo za horou, která byla za lesem, co za mořem, které bylo za horou, co za pouští, která byla za mořem. Dnes už vím, co leží za všemi moři, za horami a lesy. A je mi smutno z vědění.* Dnes už i členové **výtvarné skupiny Horizont** vědí, co je život se svými zákrpami, slepými uličkami i misty nádherných zážitků. Chtějí se poohlédnout, bilancovat a scházejí se – po 50 letech od mladických začátků – na společné výstavě opět v Hradci Králové.

Je to už půl století ... Tímto konstatováním vnášíme do celého dění ještě časový moment. Nejde jenom o připomenutí dnešním mladým (i tehdejšími mladým), jak to tenkrát vlastně bylo, ale také naznačit, jak to pokračovalo a kam kdo z aktérů na své cestě životem došel. Stopy zanechané poutníky na dlouhé cestě nejsou sice úplné, ale mají se z nich – alespoň rámcově – zrekonstruovat individuální portréty.

Nejprve si však připomeňme kontext celého dění. Začalo to v podivné, ambivalentní době na přelomu padesátých a šedesátých let 20. století (vzpovídejte pamětníky a ti Vám onu rozpornost potvrdí).

Těch našich aktérů bylo sedm a dohodli se na společném vystoupení. Nešlo o volné setkání několika výtvarníků, ale o **výtvarnou skupinu** vyznačující se podobnými názory. Skupinu bez oficiálních uměleckých průkazů, skupinu kamarádů, kteří se snažili jít svou cestou a tvořit podle svého: architekt, jeden řádný a jeden bývalý student Akademie výtvarných umění, keramik, aranžér, loutkář, student medicíny. Skupina si dala mnohovýznamový název Horizont. Stihla jen dvě společné výstavy: v r. 1961 v Hradci Králové a v r. 1962 v Brně. Jejich osobní životy se vyvíjely světečně. Členové si našli svá občanská povolání a s přibývajícím věkem se vzdalovali od svých výtvarných počátků. Část si zvolila nevýtvarná povolání, někteří se naopak věnovali přímo umělecké tvorbě. Věděli však o sobě a uchovali si vědomí jisté pospolitosti. Pro naše zamyšlení nad jejich díly jsme vybrali dvě dvojice. První dvojici tvoří J. Laštovička a F. Neradilek, druhou dvojici O. Tlustoš a J. Felger.

V první dvojici se setkáváme s akademickým sochařem, jehož hlavní profesí je restaurátorství a amatérem, jehož hlavní profesí je medicína.

Jiří Laštovička se ve svých pracích soustřeďuje na jeden vracející se - a současně nevyčerpateľný - motiv - člověka. Ať už ho ztvárňuje jako grafik a malíř, i jako sochař.

V autorových dvojrozměrných dílech (zpravidla jde o grafické listy) se setkáváme s lidskou postavou. Nikoli zachycenou v popisně-realistickém podání, ale ve výtvarně zkratce. Ta zbavuje tělo individualizujících detailů ve prospěch onoho jádrového, obecně lidského.

Autor se často věnoval dvěma tématům: osamocené postavě a dvojici postav. Jedinec bývá v jeho dílech traktován různě. Někdy jemnou sítí linií, jež modelují tvary nehybného těla. Jindy je zase jedinec podán v rozfázovaném pohybu. Může být i obtočen, ba téměř spoután dynamickými silokřivkami, jež ve svých průsečících citlivějším osobám evokují i vidinu ostatného drátu. Znázorněný jedinec (často to bývá ženský akt) může být figurou na světlém pozadí anebo se těžké, až archaické tělové formy magic-

ky noří z tmavého pozadí a napovídají autorovo skulpturní vidění světa. Podání postavy se postupně zjednodušovalo až do prataru. Upneme-li svou pozornost na dvojice postav, zjistíme že jde o vztah muže a ženy. Dvojice bývá zachycena v dynamice propletených těl, ale také ztěžkle sedící či ladně ležící. Obličje jsou někdy odosobněny až do grafické zkratky, jindy proměněny vějířem emocí.

Dalším světečným motivem Jiřího Laštovičky je svět bez člověka. Abstraktní, kompozičně vyvážené tvary u něj nehybně trvají v čase. Pouze natěsnané, stále se křížící velmi krátké linie, jimiž jsou plochy vytvářeny, dávají tušit vnitřní napětí a pulzující podpovrchový život. Jakoby cosi dřívějšího odcházelo a něco dalšího se zase připravovalo propuknout. Někdy se autor ponoří pod hladinu viditelného světa a pozve nás dovnitř skalebných prvků organismického dění či bazálních prvků trvajících hmoty. I tady dokáže graficky vyjádřit vnitřní pohyb.

Ze světa nekonkrétního se však autor dokáže vrátit. Puzen potřebou vyjádřit své stanovisko k podivné době, kterou jsme žili a kterou žijeme, před nás na obraze staví ochrannou hráz. Je důkladná, je zkonstruována z bytelných kamenných kvádrů. Za hrází - pod sinavým příkrovem prazvláštního nebe - se děje coś hrozivého, ale ochranná zeď dosud stojí. Na předposledních kvádrech odshora jsou vytesána tři známa (a doufejme posilující a osvobozující slova) LÁSKA, VÍRA, NADĚJE.

Přejdeme-li k autorově trojrozměrné tvorbě, zjistíme, že si všimá jen částí lidského těla a znázorňuje pozastavení v čase. Můžeme vidět torzo mužské postavy, zbavené základních mužských atributů či zmnoženou lidskou hlavu, proti níž je římský bůh Janus jen se dvěma obličejí jakýmsi chudým příbuzným. Člověka až zamrazí při pohledu na osamocenou bílou ležící ženskou hlavu, jejíž oči jakoby vypovídaly o odcházení z tohoto světa. Mimoděk nás napadají Seifertovy verše z básně *Hlava Panny Marie* (ze sbírky *Deštník z Piccadilly*). Básník v ní líčí, jak navštívil nemocného Vladimíra Holana a všiml si, že na nízké skřínce u dveří leží odlitek ženské hlavy:

Proboha, tu znám!

Ležela tam, spočívajíc na tváři
jako pod gilotinou.

Byla to hlava Panny Marie
ze staroměstského rynku.
Shodili ji poutníci,
když právě před šedesáti lety
vraceli se z Bílé hory.

Porazili sloup se čtyřmi ozbrojenými anděly,
na kterém stála.

...
Byl jsem tam s nimi
a hlava rozbité sochy
kutálela se po dlažbě blízko místa,
kde jsem stál.
Když se zastavila,
Její zbožné oči se dívaly
na moje zaprášené boty.

Tentokrát však dokutálela se ke mně
už podruhé,
a mezi těmito dvěma okamžiky
byl téměř celý lidský život,
který patřil mně.

Tolik vzpomínka velkého básníka Jaroslava Seiferta.

Laštovičkův generační souputník **František Neradilek** je trochu jiný typ. Rychle vstře-

bával podněty uznávaných malířů a ohledával své vlastní možnosti. Učil se za pochodu, vydával se na výpravy za výtvarným dobrodružstvím různými směry.

Také v jeho díle nalézáme dva základní motivy: lidské postavy a abstraktní kompozice. Prošel obdobím, kdy hledal své vyjádření lidské postavy, zpravidla zbarvené oděvních částí i individuální tváře. Dospěl k zobrazování robustního trupu, který mívá dlouhé, chapadlovité ruce. Trup přechází do drobné hlavičky, nápadně kontrastující s hmotou těla. Na obrazech bývá tělo zachyceno buď tlumenými barvami na neruších pozadí anebo útočí na naše smysly strukturně pojednaným povrchem, který postavu ozvláštňuje. Autor si občas ověřoval, jak vyzní surreální posun ve znázornění postav: stávají se na chvíli postavami-stožáry, postavami-sochami, ba i postavami-torzy ve snové krajině.

Autor si prošel rovněž obdobím modiglianovsky pojednaných portrétů i trojportrétů. Barevnost obrazu bývá u něj potlačena; autor nastoluje protiklad sametově tmavých odstínů na šatech portrétovaných jedinců a světlých, velmi klidných až vážných obličejů.

Jeho další období – období abstraktních obrazových kompozic – se vyznačuje jednak vertikálním řazením tvarů, jednak horizontálními vrstevními tvarů. Vše na obraze trvá bez pohybu v čase, zamrzlé v určité fázi děje. Jen drobné expresivní znaky na temnosvítlem podkladě signalizují, že zde byl jistý svár, než se tektonické síly vyrovnaly. Obrazům dominují studené odstíny barevného spektra. V použitém akordu obvykle zní odstíny šedé a mnoha modrých tónů; jen výjimečně se mezi ně prosadí záblesky teplych tónů.

Důležitou kapitolou autorova díla je grafika. Svědčí o jisté ruce, která si pohrává se štětcem a tuší (místy až s kaligrafickou virtuozitou), aby vzápětí podala kompozičně zajímavé tvary se znepokojivě těžkými akcenty. Setkáváme se u něj s bohatou výrazovou škálou: od šimovsky něžných náznakových linek obličejů až po složitě strukturované plochy grafických listů, z nichž sálá napětí mezi deformovanými obdélníky a stopami po dotycích menších kruhů. Divák si může domýšlet třeba terče a mnohonásobnou střelbu, zážitky z vězení, prožitky bolesti či jiná trápení.

Neradílek začínal jako autodidakt. Prošel zajímavou cestou a jeho hledání se ještě nezdá uzavřené.

Přejdeme nyní k další dvojici, která se výtvarně práci věnovala mnohem soustavněji a tím došla na své cestě za uměním dále. **Oldřich Tlustoš** krátce studoval v Praze na Akademii výtvarných umění u Otakara Španiela. Poté, co zemřel jeho profesor (a ještě z dalších důvodů) své umělecké studium nedokončil, ale solidní kumštýřský základ mu zůstal. Není tedy divu, že těžšíste jeho práce spočívá v medailérské činnosti, ale věnuje se i volné sochařské tvorbě a občas si odskočí k malířskému plátnu.

Tvorba medailí je svébytný a velmi náročný úkol. Umělec zde má předem dány limity pro svou práci, které nemůže pominout: kruhový tvar, do něhož musí svou kompozici rozvrhnout; nízký reliéf, v němž by mělo být dílo provedeno; nutnost propojit výtvarné znázornění objednaného tématu (zpravidla portrét význačné osoby) s písmem a číslicemi.

Tlustošovu tvorbu můžeme s určitým zjednodušením rozdělit do pěti okruhů: medailérské práce, nemedailérské kruhové kompozice, dřevěné volné plastiky, volné kovové plastiky a obrazové dílo. Je toho dost, co autor za svůj život stihl vyzkoušet a je otevřen dalšímu hledání.

Velmi rozsáhlou a velmi pracnou kapitolou jeho tvorby jsou návrhy medailí. Zpravidla jde o portréty známých kulturních osobností, avšak autor volí i složitější, neportrétní náměty. Méně často se u něj setkáváme s tradičním nízkým reliéfem, v němž je plastika obličejových partií potlačena a rozprostřena do větších určitějších ploch (např. medaile zachycující B. Kubištu, J. Nerudu, V. Hollara, K. Čapka, vynálezce telefonu G. Bella). Mnohem častěji jde sice o nízký reliéf, ale pojednaný plasticky bohatším způsobem. Ať už je námětem význačný jedinec (Aristofanes, H. Bosch), příběh z lidských dějin (např. Abrahám se synem Izákem, Snímání z kříže, Tři grácie, Horymír), dění inspirované hudbou B. Martinů (Concertino, Otvírání studánek). Tlustošovo podání dějů je dynamické, někdy až barokně rozvířené. Autor virtuózně využívá plochy kruhu k náročným figurálním kompozicím; dokáže do kruhu vyváženě vkomponovat pět, deset

i více postav. Kruhová plocha medaile vybízí též k sondování toho, jak by vyzněly abstraktní motivy, traktované v nízkém reliéfu.

Medailérské práce však mají ještě jeden svazující znak, o němž jsme dosud nemluvil: díla jsou kovové monochromní a výtvarného účinku lze dosáhnout jen pojednáním ploch, hrou světla, polostínů a stínů téhož barevného odstínu. Tlustoš proto zkouší i jiné možnosti. V jeho díle se objevuje originální směr hledání: tvarové kompozice inspirované kovovou podobou CD nosičů. Jsou také kruhového tvaru, ale lze na přidělavat další kovové materiály. Nebyl by to však tvořivý duch, aby se spokojil s jednoduchým „přinýtováním“ plochých kovových útvarů. Autor oživuje použité technické prvky. Pod jeho rukama se stávají jakýmiś proto-organismy. Mají sice znaky technických objektů (připomínají kovové podložky, kovová těšnění, s mnoha různě kalibrovanými otvory, šrouby), ale současně vykazují známky pohybu: plouží se, přelévají se, rozlézají se různými směry. Jednotvárnost kovových materiálů rozrušují zářivé žluté plošky, tlumeně červené nýty, tmavě okrové proužky.

Plošné podání zvolených témat Tlustošovi nestačí a tak se věnuje též volné sochařské tvorbě. Jeho typickým materiálem je dřevo v různých podobách. Tvoří bohatě prolamované reliéfy (např. Reliéf III.), uvolňuje tvar z velkého dřevěného bloku, v němž odhaluje prolákliny, dutiny, nechává vyniknout výstupkům (Otevřená hlava, Krajina s kapličkou) anebo se z pevného jádra do prostorů vydávají všemi směry tvarově bohaté výstupky. Vzápětí naopak autor ponechává kompaktní celek hlazeného dřeva, aby dal vyvstat alegorii lidské hlavy. Experimentuje s propojováním dřeva a kovových materiálů. Tím dává vzniknout novým, tvarově i materiálově kontrastním objektům (Kaktusovec). Práce se dřevem ho zavádí až k výrazné polychromii (černá, bílá, oranžová) a tím se dostává až k preclíkovsky hravým objektům. I ve svých trojrozměrných pracích využívá řemeslné znalosti kovu a komponuje členitá mnohfigurální díla, jež dokazují bezpečně zvládnutí prostorové kompozice.

Sochařský přístup mu však nestačí. Jakoby si potřeboval vydechnout od svazujících regulí, vydává se do oblasti malířství, kde panuje větší volnost. V obrazech u něj dominují nefigurativní motivy. Tlustoš uvolňuje barevnost svých plošných geometrických abstrakcí do radostných odstínů, do mnoha valérů modré či zase mnoha podob červeně. Statické kompozice mu nestačí. Na svých obrazech nám nabízí složitě prostorové útvary, jakési korálové útesy stavěné z krystaloidních plošek, jež se pnou vzhůru i do stran. Nejsou však hrozbou, naopak svými převážně teplými barevnými odstíny navozují pocit pohody a tušení mnohotvárnosti světa.

O Tlustoš se může ohlédnout zpět s pocitem dobře vykonané práce. Jeho možnosti, jak naznačují díla z poslední doby, však ještě nejsou vyčerpány.

Čtvrtým výtvarníkem v našem přehledu je **Jiří Felger**. Jeho životní pouť už je uzavřena a tak nezbyvá než bilancovat vykonanou práci. Dílo, které zůstalo, je podvojně: volná tvorba a pak výtvarné práce doplňující architektonická díla tehdejší doby. První část byla ona kumštýřská, na níž mu záleželo především, ta druhá byla výtvarným „doplňkem“, aby uživil sebe i rodinu. V té první byl sám sebou, mohl se rozhodovat podle svých měřítek, v té druhé se musel věsnat nejen do požadavků architektů, ale také do přání a požadavků schvalovacích orgánů.

My se budeme věnovat Felgerově volné tvorbě. Felgrův výtvarný typ se poněkud odlišuje od jeho vrstevníků. Pokud bychom to měli vyjádřit slovesem, pak tolik nehledal jako oni, nýbrž častěji *nalézal*. Měl v sobě jakousi „hlubinu bezpečnosti“, vnitřní přesvědčení; odtud podnikal průzkumné výpravy do jiných končin. Vždy však měl jistotu, že se neztratí, že se může s důvěrou opřít o pevný základ.

Co tento základ tvořilo? Jasnost kompozice; žádné mízení plochy či spoléhání na náhodně vzniklé vztahy a tvarové efekty. Jistá, sebevědomá kresba, která neulpívá na detailech, ale vyhmátne podstatné rysy zobrazovaného objektu. Kresba, která nejde po vnějším obrysu, není jen obkružující konturou, nýbrž dává tušit objem. Dále je to smysl pro dekorativnost. Byl jistě velmi užitečný při spolupráci s architektem, ale stával se nebezpečnou vábníčkou při volné tvorbě. Nesmíme zapomenout na cit pro uměno- barevnost. Konečně i tendence nenudit monotónním pojednáním plochy; pracovat se zajímavými strukturami materiálů, těžit z kontrastů.

Podívejme se nejprve na jeho malířské věci. Autor prošel obdobím, kdy se jeho obra-

zy podobaly spíše grafickým listům. Svědčí o tom jednoznačně rozvržení plochy, pevně ohraničené celky, pečlivá kresba, která promyšleně vrství linie; poukazují ke struktuře dřeva či k vrstevnicím na mapě. Autor si hraje se zvětšováním a zvyrazňováním některých realistických přírodních detailů. Osvědčuje prostorové citění a pracuje s velmi střídmou barevností. Zobrazené objekty, krajiny, domy, stromy jakoby stály mimo čas.

Svébytnou vývojovou kapitolku tvoří autorova zátiší. Z nich na nás dýchne krystalická skladebnost formy, podaná tlumeným koloritem. Nebyl by to však Felger, aby zůstal u prověřených jistot a tak zkouší i lyrické zátiší s dekorativně kvetoucí růží. Další, velmi důležité období, představují abstraktní motivy. Je zřejmé, že autor sice prošel lekce názorové spřízněných malířů (např. M. Medka), ale nestal se jejich epigonem. Ve svých obrazech uplatňuje vynalézávé tvarosloví, spojené s nápaditým kompozičním řešením. Jeho repertoár jeho bohatý: kontrastní plochy, členité lineární znaky, plasticky podané struktury, jež jsou až hapticky naléhavé. Z hlediska barevnosti autor kultivovaně využívá odstíny bílé, šedé, černé, ale jde jen o pomocné barvy. Na ploše dominují obvykle odstíny modrých tónů, jindy zase červených tónů. Zřídka se objevuje bohatší kolorit, které sahá od studených odstínů až po teplé. Abstraktní kompozice evokují v divákovy dynamiku dění: posouvání, putování, střetávání svárcích se tendencí, transformování objektů.

Kdo byl Emanuel Hloupý ?

Starší generace našich historiků a teoretiků umění si toto jméno jistě dobře pamatuje. Pan Hloupý byl známý sběratel v Hradci Králové, vlastnil jednu z největších soukromých sbírek českého moderního výtvarného umění v naší republice. Jeho sbírka měla

Sběratel umění E. Hloupý na vernisáži výstavy

vyšokou odbornou úroveň a na konci padesátých a začátku šedesátých let se stávala vyhledávaným místem některých našich nekonformních umělců. Setkat se zde například s M. Medkem, J. Balcarem, V. Boudníkem, R. Piesenem nebo F. Muzikou bylo vždy příjemným a poučným zážitkem.

Emanuel Hloupý se narodil 23. srpna 1904, byl vyučený mědikovec a mnoho let pracoval v hradecké Škodovce. Byl svobodný, bydlel v Havlíčkově ul. č. 292 se svojí o pět let starší družkou Blaženou Procházkovou, která byla v posledních letech svého života trvale upoutána na lůžko. Později nastoupil na místo konzervátora v hradeckém muzeu a tuto funkci, pokud vím, zastával velmi zodpovědně a svědomitě.

Pan Hloupý začal svoji sbírku budovat někdy v polovině třicátých let, měl zájem pře-

Pokud jde o grafické práce, nalezneme zde bezpečně podané portréty, na nichž autorova jistá ruka zvýrazňuje individuální rysy dané osoby bez jakékoli popisnosti. Autor ověřuje i možnost zachytit lidskou tvář obecně, ve výtvarné zkratce tak, aby byla použitelná jako ozvláštňující prvek v užitém umění.

Pak se setkáme s množstvím nefigurativních grafik, v nichž Felger rozvolňuje vazbu na konkrétní objekty. Vidíme zde jemné grafické arabesky, strukturálně členěné obrazce, razantní, širokým štětcem traktované linie, ostré obnažování komplikovaných tvarů a to vše občas doplněno něžnými barevnými plochami. Svědčí o autorově hravosti a radosti z tvoření.

Charakteristikou díla J. Felgera končíme naše zamyšlení nad výtvarnými díly čtyř členů skupiny Horizont. Z toho, co jsme uvedli, je patrné, že skupina Horizont zahrnovala a zahrnuje rozmanité osobnosti. Od roku 1961, kdy se její členové poprvé představili hradecké veřejnosti (a tenkrát netušili, že kromě brněnské výstavy následujícího roku další skupinová šance přijde až po 50 letech) ušel každý z nich jiný úsek své výtvarné cesty.

Jejich příklad by mohl inspirovat mladší následovníky v tom, že stojí za to nejen mluvit o svých potencialitách, ale je třeba ověřit si, co s nimi udělá snažení a čas. Jak to výtvarně řekl Fráňa Šrámek Karlu Čapkovi, když mluvili o jednom mladém tvůrci: „Talent, to ještě nic není; ale vydržet pracovat dvacet nebo třicet let!“

Jiří Mareš

devším o meziválečnou výtvarnou avantgardu, které tehdy soukromí sběratelé u nás nevěnovali příliš velkou pozornost, bohužel ani galerie. Profesor František Muzika mi při jedné příležitosti v roce 1964 vyprávěl, že když on a jeho přátelé v Praze se dozvěděli, že jejich obrazy sbírá v Hradci Králové nějaký dělník, nechtěli tomu zprvu věřit. „Chtěli jsme ho vidět a pohovořit si s ním. Záhy jsme ale zjistili, že Hloupý je velmi vzdělaný a pro věc zapálený člověk, který toho o moderním umění ví mnohem víc, než leckterý kunsthistorik, kromě toho měl čich na dobré věci a na dobré autory. Dávali jsme mu zprvu své práce zadarmo“.

E. Hloupý rozhodně nebyl obyčejný sběratel, sám se vzdělával, studoval odbornou literaturu, stýkal se s umělci, sběratelské činnosti se věnoval velmi systematicky. Jeho byt nebyl bytem v pravém smyslu slova. Všude byly obrazy, plastiky, desky s kresbami a grafickými listy, pro osobní pohodlí tu mnoho místa nebylo. Návštěvník jeho sbírky tu mohl také vidět velmi kvalitní soubor antického skla, kolekci vzácné keramiky z Honsu a mnoho dalších velmi zajímavých kuriozit (antické mince, obrázky na skle, dřevěné sošky atd.).

V roce 1965 se sběratel rozhodl, že odkáže svoji sbírku Národní galerii v Praze. Ředitel dr. J. Krofta mu v mé přítomnosti slíbil, že Národní galerie po jejím převzetí zachová celistvost sbírky a že bude uvažovat o vybudování jakéhosi památníku na tohoto sběratele v Praze. Tato lukrativní nabídka přirozeně udělala své a přiměla pana Hloupého ke konečnému rozhodnutí. Ponechat sbírku v Hradci Králové sběratel od začátku odmítal. Důvodem byly jeho neshody s vedením města, navíc prý byl, podle svého vyjádření, v padesátých letech šikanován, jakým způsobem získal tato díla.

Začátkem roku 1966 uspořádala Národní galerie v paláci Kinských výstavu s názvem „České moderní umění ze sbírky Emanuela Hloupého“, kterou připravil dr. Petr Hartman. Výstava byla velmi příznivě přijata veřejností, vernisáže se zúčastnili E. Hloupý, žel to byla asi poslední akce, které byl přítomen. Následujícího 15. února 1967 tento velký sběratel a milovník umění v nemocnici v Nechanicích u Nového Bydžova zemřel. Jeho sbírku převzala Národní galerie v Praze, užitě umění Národní muzeum, knihy státní vědecká knihovna v Hradci Králové.

Z textu článku Dr. Josefa Súvy, uveřejněného v časopisu PANORÁMA č. 8. z r. 2003)

Bylo jich sedm

Psal se rok 1961 a druhého listopadového dne se v podloubí na Velkém náměstí v Hradci Králové scházeli převážně mladí lidé, ale přišlo i několik osob zralého věku. Chystala se vernisáž výstavy výtvarné skupiny Horizont. To vše se odehrálo před padesátí lety. Protože letos nastalo kulaté výročí oné výstavy, je užitečné si ji připomenout nejméně z pěti důvodů: uskutečnila se v Klubu posluchačů Lékařské fakulty UK, mezi vystavujícími byli i medicí, výstavu zahájil příznivec umění prof. MUDr. Jaroslav Procházka, oficiální instituce tuto aktivitu neviděly rády - a přesto během prvních tří dnů výstavu navštívilo přes 600 zájemců o výtvarné umění. Výstava se stala svěbytnou součástí historie naší fakulty.

Použili jsme výraz Klub posluchačů, který zní honosně. Musíte ovšem vědět, že šlo o přízemní prostory ve starém gotickém domě, kde dřív byla (Hradečákům známá) Komárkova vinárna. Vinárna byla v padesátých letech zrušena a mírně upravené prostory na čas získala Lékařská fakulta. Jak zmíněné prostředí viděl recenzent časopisu Svět v obrazech Z. Dufek? Píše: „... několik obrazů, trocha sošek a keramiky je namačkáno v obyčejném kumbálku někdejší vinárny na podloubí. Vůbec žádná oficiálnost, dokonce až trochu chtěně vystrkovaná prostota.“

Výtvarníci, kteří stáli mimo oficiální proud realistické malby (navíc nebyli náležitě organizováni ve Svazu čs. výtvarných umělců), zde nabídli hradecké veřejnosti výběr ze své tvorby. Někteří byli profesionály, jiní zase nadšení amatéři - mezi nimi i někteří medicí. Bylo jich sedm a pokud zvolíme abecední pořadí, dospějeme k tomu výčtu: Jiří Felger, Jiří Lastovička, František Neradilek, Karel Schmied, Karel Štětina, Oldřich Tlustoš, František Vítek.

Podobně jako Jirotkův Satumin cítím potřebu uvádět oficiálně vytištěné věty na pravou míru. Jako pamětník musím dodat, že nešlo o kumbálek, ale o vstupní chodbu a větší hlavní místnost zajímavě členěnou panely; nešlo o několik obrazů, trochu sošek a keramiky, nýbrž o více než 40 exponátů, včetně velkých abstraktních pláten, návrhů plakátů a architektonických projektů.

Co bylo tenkrát k vidění? Oldřich Tlustoš vystavoval zjednodušeně črtané portréty s úspornou barevností a drobné sochařské práce, František Vítek pečlivě zpracované

plastiky z ušlechtilých dřev, Karel Štětina menší keramické práce včetně figurek dětí. Karel Schmied jako architekt představil projekty rekreačních chat a architektonický návrh na řešení kulturního domu v nedalekých Třebechovicích pod Orebem. Odborníci z celé výstavy nejvíce oceňovali práce Jiřího Felgera - promyšleně komponované abstraktní obrazy, inspirované technickým prostředím. O dvou dalších (Jiřím Lastovičkovi a Františku Neradilkovi) se recenzenti vyjadřovali opatrně - jde o práce, které jsou zatím jen příslibem do budoucna.

Jak celý příběh s výstavou dopadl? Výtvarná skupina Horizont se nespokojila jen s vystavováním, ale v prostorách výstavy organizovala kulturní večery typu Vzpomínky sběratele obrazů, Černošská poezie a jazz. Když se ti starší podívají na datum vernisáže, napadne je, že si nadšenci nezvolili nejvhodnější datum. Akce se konala (o jaká provokace) v předvečer oslav Velké říjnové socialistické revoluce. Oslavovat pomocí abstraktního umění, tj. umění našemu lidu cizí a hudbou, našemu lidu ještě cizejší, se neodpouští. Také recenzent Z. Dufek, jehož jsme v úvodu citovali, si v závěru svého textu dovolil mnoho, když fandil mladým a naznačil širší souvislosti. Bděli soudruzi čtli: „Když pak jdete věci na kofen, vidíte, že hradecký Horizont není osamocený, že tahle mladá spiknutí vznikají ve všech koutech naší vlasti a formy jejího projevu jsou obdobné... je to i cesta kumštu za lidmi a mezi lidmi... Mladým jde o to, o co jim šlo vždycky, o horizont. Za horizontem je totiž ZEMĚ.“ Není divu, že výstava po 14 dnech skončila. Svoji činnost musel ukončit také Klub posluchačů LF UK, neboť příliš připomínal předválečný Spolek mediků.

Jedním z iniciátorů vzniku Klubu posluchačů LF UK a z iniciátorů výstavy výtvarné skupiny Horizont, byl tehdejší student Lékařské fakulty UK a Vojenské lékařské akademie František Neradilek. Ten našťástí mohl studium medicíny dokončit. Dnes je odborným lékařem na pražském Proseku. Odborně veřejnosti je znám jako jeden ze zakladatelů Společnosti pro studium a léčbu bolesti České lékařské společnosti J. E. Purkyně.

Padesátileté výročí první výstavy si žijící členové skupiny Horizont připomenou společnou výstavou v Galerii Na Hradě, tedy v galerii, která patří Lékařské fakultě UK v Hradci Králové. Pomyslný kruh se tím kompletuje, nikoli uzavírá.

Jiří Mareš

JIŘÍ FELGER

Jiří Felger se narodil 15. prosince 1938 v Hradci Králové, kde prožil s výjimkou krátkého období pobytu v Praze celý svůj život. Vzhledem k původu z rodiny živnostníka mu bylo odepřeno akademické vzdělání, které však plně nahradil velký talent a umělecký cit, které mu posléze zjednaly přijetí do Svazu československých výtvarných umělců. Jeho tvorba od počátku směřovala k nefigurativnímu projevu. K prvním Felgerovým vzorům patřili Zdeněk Seidl a Zdeněk Sklenář, záhy se však jeho inspirativním zdrojem stala díla pražských umělců, zejména Mikuláše Medka a Jiřího Balcara, s nimiž se stejně jako s řadou ostatních seznámil prostřednictvím hradeckého sběratele Emanuela Hloupeho, k mnohým z nich ho pak poutalo osobní přátelství..

Jiří Felger se řadí mezi tvůrce, jejichž postavení na oficiální mapě českého výtvarného umění neodpovídá jejich významu a talentu. V době, kdy dosáhl zralosti a nezaměnitelné vyhraněnosti svého výtvarného projevu mu nebylo umožněno vystavovat. Za svého života se veřejnosti oficiálně představil jen na dvou výstavách skupiny Horizont, k jejímž zakladatelům a vůdčím duchům patřil. Těžištěm jeho díla byla volná tvorba, ale v obecném povědomí byl především jako autor desítek výtvarných realizací v architektuře, například keramických a skleněných vitráží, maleb, plastik či pohledových stěn. Lze je nalézt po celých východních Čechách – např. v Hradci, Pardubicích, Vamberku, Dvoře Králové, ale také v Třinci či Frýdku-Místku.

Jiřímu Felgerovi osud nepřál. Zemřel předčasně 28. března 1986. Jeho první soubornou výstavu, kterou uspořádala královéhradecká galerie Celebris ve spolupráci s jeho rodinou a přáteli z Horizontu v listopadu 2008 k jeho nedožitému sedmdesátinám můžeme považovat, jak prohlásil ve svém úvodním projevu na vernisáži Jiří Janatka „jen za malou splátku dluhu a snad i kompenzací ostudy, že dosud neměl samostatnou výstavu“.

Seznam vybraných realizací (pokud možno s datem):

- keramické vitráže ve vysokoškolských kolejích v Pardubicích
- kovový reliéf a skleněné malované vitráže pro administrativní budovu Plynáren HK
- dekorativní plastiky ze železa a mědi pro Obřadní síň v Kuklenách HK
- malba nad hlavním vstupem pro Společenský dům v Třinci
- dekorativní mříž pro Středisko služeb v Třinci
- reliéf pro Obřadní síň ve Frýdku-Místku
- výtvarná spolupráce na interiéru restaurace Černý kůň HK
- výtvarná spolupráce na novém areálu ZOO ve Dvoře Králové nad Labem
- výtvarné řešení podchodu v HK, pohledový beton
- návrh a realizace pohledového betonu pro Menzu a areál škol HK
- venkovní stěna pro prodejnu ve Smičicích – malba
- venkovní stěna pro restauraci Sidliště v Hořicích
- pohledový beton výměníku na Moravském předměstí HK
- návrh plastiky pro sídliště ve Vamberku
- kolekce obrazů, medaile, návrh na logo školy a obálky VŠCHT Pardubice
- návrh vstupu a brány pro Ústav sociální péče o mládež v Ostravici (pohledový beton a plastika)
- KRNP – logo a návrhy poučačů
- návrhy mříže a svítidel pro Zámeckou restauraci Náchod
- realizace plastiky Sova pro mateřskou školu v Lukavici
- návrhy plakátů, programů a propagačních materiálů pro silniční závody motocyklů v Hořicích a Hradci Králové
- výtvarné ztvárnění kapotáží závodních motocyklů a kombinéz
- celostátní soutěž na výzdobu Letiště Ruzyně
- celostátní soutěž na pamětní padesátikorunovou minci
- celostátní soutěž na plastiku před VŠesportovní stadion HK

Můj otec – malíř Jiří Felger.

Umělci jsou zvláštní skupinou lidí. Veřejnost většinou zajímá jejich „bohémský“ život, ale jeho odvrácenou stranu již nezná, nebo znát ani nechce. Stranu, která se vyznačuje především věčnou nejistotou v boji o zajištění rodiny. V zájmu o umělecká díla a jejich prodejnost se dnes odráží už jen kulturní a ekonomická úroveň společnosti. Za minulého režimu se jednalo ale hlavně o ideologickou poslušnost, což znají vši chní umělci, kteří tehdy tvořili svá díla a kteří si za svůj umělecký směr nezvolili v té době propagovaný a „jedině správný“ socialistický realismus. Ale ne každý chtěl vytvářet hvězdy, srpy a kladiva, a kdo navíc tuto svoji neochotu neskrýval, neměl život lehký. V roce 1989 takzvanou same-tovou revoluci spustila vzpoura studentů jako reakce na brutální zákrok policie proti pokojné demonstraci. Ke studentům se té měř okamžitě připojili umělci. Tyto dvě skupiny patřily vždy k největším kritikům režimu, nejen u nás, ale všude ve světě.

Nejinak tomu bylo i na začátku šedesátých let v Hradci Králové. V té době se skupině mladých umělců jako zárukem podařilo uspořádat dvě výstavy svých prací, přestože jejich tvorba v žádném případě nezapadala do tehdejších režimem daných mantinelů. Tato skupina si dala příznačný název HORIZONT. Jedním z jejích členů byl i můj otec Jiří Felger. První výstava se uskutečnila v listopadu 1961 v Hradci Králové a druhá v únoru 1962 v Brně. Toto malé a v podstatě neúmyslné protirežimní spiknutí ovšem nezůstalo pro zúčastněné umělce do budoucna bez následků. Vzhledem k abstraktnímu zaměření své tvorby a svým živnostenským kořenům byly tyto dvě výstavy jedinými, kterých se táta mohl za svého života zúčastnit. Jeho abstraktní obrazy se sice prodávaly, ale podrobněji tátovo dílo znali hlavně kamarádi a přátelé. Určitou existenční jistotou byla pro tátu především výtvarná spolupráce s významným hradeckým architektem ing. Karlem Schmiedem, díky které mohl mnoho svých nevěšedních nápadů aplikovat v architektuře.

V roce 1986 můj otec předčasně zemřel, aniž by se dočkal příchodu tolik chybějící svobody. Po většině lidí zůstanou jen pomíjivé vzpomínky, které časem vyblednou a zmizí, kdežto umělci žijí dále ve svých snech a vizích, které se jim povedlo svěřit plátnu, dřevu, či kameni. V roce 2008 jsem si to opět uvědomil, když členové Horizontu z hradeckou galerií Celebris uspořádali výstavu tvůrce, kterou věnovali tátovým nedožitému sedmdesátému narozeninám. Připomněli si i s jeho přáteli, že stejně jako on byli součástí onoho úžasného ohniska zdánlivé svobody, které se tehdy na sklonku roku 1961 v Hradci Králové tak nečekaně objevilo.....

Každé zamyšlení dětí nad životem jejich rodičů, i když vzpomínají s láskou, je nelehké. Nebudu se proto pouštět do dalšího vzpomínání a raději vás pozvu na prohlídku tátových obrazů.

Jiří Felger jr.

JIRÍ FELGER

JIŘÍ FELGER

JIRÍ LAŠTOVIČKA akademický sochař

Narozen 17.1.1938 ve Voroněži, od osmi let (1946) žil v Hradci Králové. V patnácti letech nastoupil na Vyšší školu uměleckoprůmyslovou v Praze, po dvou letech studia byla škola přejmenována na Střední školu bytové tvorby, kterou zakončil maturitou v roce 1957. V témže roce po přijetí na Akademii výtvarných umění v Praze nastoupil do sochařského atelieru profesora Jana Laudy. Po smrti profesora převzal atelier profesor Vincenc Makovský. V roce 1960 pokračoval ve studiích u profesora Bohuslava Slánského, který vedl restaurátorský atelier. Roku 1963 obdržel diplom akademického sochaře - restaurátora.

Po absolvování akademie nastoupil vojenskou prezenční službu jako absolvent VŠ. Po vojenské službě se stal členem Svazu výtvarných umělců, sekce restaurátorů. Pracoval jako restaurátor na volné noze, obdržel licenci na restaurování kamenných a dřevěných polychromovaných soch, sgrafit a nástěnných maleb. Po celou dobu je umělecky činný. V roce 1961 se zúčastnil výstavy výtvarné skupiny HORIZONT v Hradci Králové. Žije a pracuje v Praze a ve Vysoké u Mělníka.

Významné realizace (výběr z 80 realizovaných restaurátorských zakázek) :

- 1964 – Špulákův dům v Hradci Králové – barokní pískovcová socha P. Marie „Magnificat“
- 1965 – Domovní znamení a portály v Nerudově a Karlově ulici v Praze
- 1965 – Gotický erb, freska na klenbě v kostele Nanebevzetí P. Marie v Emauzích
- 1966 – Sv. Mikuláš, sv. Václav, sv. Florián – barokní sochy na průčelí kostela v Boru u Tachova
- 1967 – Kostel sv. Tomáše, Malá strana, Praha – mramorový oltář Ecce Homo, dřevěné polychromované plastiky v životní velikosti
- 1967 – Polychromovaná plastika Immaculata, Praha 1, Nerudova 12, čp. 216/3, výška 130 cm
- 1868 – Štuková socha sv. Antonína Paduánského, Muzeum hl. města Prahy, v. 130 cm
- 1969 – Polychromovaná plastika Madona s dítětem, Praha 1, Nerudova ul. čp. 219, v.
- 1970 – Ignác Platzer, 2 klečící andělé, polychromované dřevo, v. 91 cm, depozitář hl. města Prahy
- 1971 – Secesní plastika na domě č. 22/178 v Karlově ulici, Praha 1, v. 250 cm
- 1972 – Atika zámku Valtice
- 1973 – Trutnov - přemístění secesního kříže
- 1974 – Praha, Čechův most – zábradlí – měděné emblémy
- 1975 – Pardubice, sousoší bratřanců Veverkových
- 1976 – Praha, Čechův most – čtyři sochy Viktorie
- 1978 – Dolní Chabry, románský kostelík – průzkum a restaurování nástěnných maleb
- 1979 – Zdíby – pomník padlým z I. a II. světové války
- 1980 – Praha 1, Sněmovní ul. – kašna
- 1981 – Praha 1, Týnský chrám – výzdoba jižní věže, chrlič, socha P. Marie s Ježíškem
- 2002 – Plzeň – Mariánský sloup
- 2002 – 2 sousoší na divadle v Karlových Varech – spolupráce s ak. soch. prof. Janem Hendrychem
- 2003 – 2007 restaurování a rekonstrukce ornamentálních sgrafit na zámku Doudleby n. Orlicí.

Laštovičkova rodina se zachráněnou sochou sv. Václava v Hradci Králové.

Příběh se sochou sv. Václava.

Můj tchán Václav Laštovička se velmi zajímal o kulturní život svého rodného města a tento svůj zájem projevoval velmi aktivně a fukla bych i nebojácně.

O tom svědčí jeden téměř pohádkový příběh: jednou se dozvěděl, že někde ve školní zahradě je „pohřbená“ socha svatého Václava nadživotní velikosti. Protože se jmenoval taky Václav, rozhodl se, že sochu najde a dostane ji do své zahrady.

Mezi lidem se začalo o události se sochou šuškat, takže se poměrně snadno dopátral, kde socha původně stála. Bylo to v bývalé klášterní zahradě. Klášter Boromejek byl komunisty přebudován na školu, bronzové sochy českých svatých byly členy lidové milice shozeny z balustrády kláštera, a protože se sochám při této operaci nic nestalo, ba dokonce dopadly tak, že na zemi stály na svých podstavcích, tak byly dělníky dodatečně rozřezány a zlikvidovány. Socha sv. Václava stála však stála v koutě školní zahrady na dvoumetrovém podstavci a velice trápila ředitelku školy soudružku Česákovou. Ta se rozhodla zatočit s nepřátelskou sochou a jednoho dne při hodině tělocviku vyzvala žáky k prapodivným cvikům. Pod jejím velením vykopali těsně před podstavcem sochy velkou jámu a milou sochu do ní shodili. Pak ji přikryli zemí a bylo hoto-vo k velké spokojenosti soudružky ředitelky.

Jednoho zimního podvečera, zrovinka na Štědrý večer, vyzval Václav své syny Jiřího a Vladimíra k protiakti. Vzali rýče a lopaty, vozík na čtyřech kolech a jiné náčiní a všichni tři odkráčeli na školní zahradu, tam dlouho bodali do země, hledali, až sochu našli, a odkryli. Pak si čtyřkolák připravili vedle sochy, na dvou trámčích sochu na něj naválili a odvezli do své zahrady. Ještě do prázdnin udělal Václav z pískovcových kvádrů podstavec, během prázdnin ji Jirka zrestauroval, a od té doby socha stojí u nich na zahradě před okny. Je překrásná, atributy a detaily brnění Jirka pozlatil, takže nebylo kolemjdoucího človíčka, který by se před sochou nezastavil a sochu neobdivoval. Pak šel Václav do redakce místního tisku a nabídl soudruhům redaktorům, aby si o soše napsali do novin článek, ale zájem z jejich strany byl nulový. Prý to není zajímavé. Dokonce i oficiální místa, přesto že vlastně celá akce Václava a jeho synů Jiřího a Vladimíra byla ilegální, udělala ze sebe pro tento případ mrtvého brouka a nikdy se neozvala.

Po smrti Václava byl dům prodán, dědicové (a bylo jich šest) se o peníze podělili, dům začali noví majitelé rekonstruovat. Krásnou zahradu opracovávanou po léta na slovo vzatým agronomem Václavem, která tolik let živila celou rodinu svým ovocem a zeleninou všeho druhu, i s nádhernými jabloněmi, ořešáky, hrušněmi a ještě krásnějšími růžovými keři a jinou květenou zlikvidovali, ale sochu nechali. Snad tam ještě stojí. Do Hradce totiž již nejždíme, naposledy tudy projížděl Jirka v r. 2014, a to socha byla na místě.

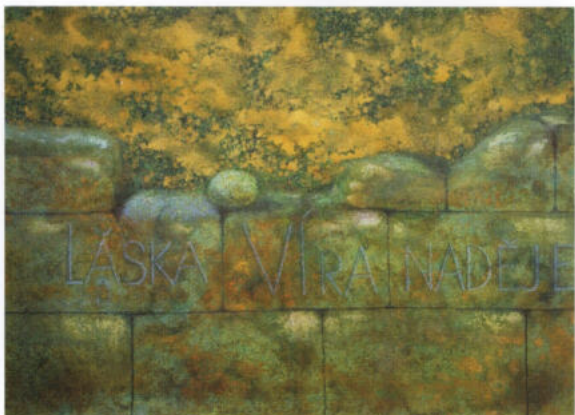
Václav šel při první příležitosti do důchodu a začal se plně věnovat cestování po vlastech českých, stal se předsedou turistického spolku, jezdil po památkách a při této příležitosti hledal stopy po svých předcích.

K dobru věčného kverulanta Václava musím připsat ještě jeden skutek. Na velkém náměstí v Hradci Králové stojí barokní „Špulákův dům“. Začátkem 60.let v jeho přízemí byla zřízena oddací síň. Socha Panny Marie, která stála na balkoně domu a jako by vítala příchozí svatebčany, se vládním úředníkům vůbec nehodila, a tak ji shodili dolů. Václav, který byl velmi aktivním členem klubu za starý Hradec Králové, celou akci sle-

doval, a jakmile se rozbitá na části socha i s odpadlým podstavcem ocitla na zemi, s dalšími členy ji sebral a odvezl domů. V r. 1963 Jirka, který právě sloužil na vojně jako absolvent Vysoké školy, přijel na dovolenku domů a sochu zrestauroval. Pak ji otec se svými přáteli okázale a naprosto suverénně odvezl do domu „U Špuláků“, přes kanceláře užaslých a mlčících úřednic vynesl na balkon a se slovy „tady máte zrestaurovanou sochu, která bude stát na balkoně“ postavil zpátky na své místo. Úřednice mlčky přikývly a socha opět krásnila dům. Na štěstí se vládní činitelé zase neozvali.

Natalie Laštovičková

HODINY, 1985

ANTICKÁ HLAVA, 1968

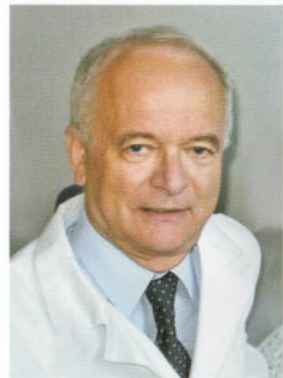

MARSYAS, mramor, 1960

FRANTIŠEK NERADILEK

František Neradilek, MUDr., nar. 1939 v Přerově, odborný lékař a vysokoškolský učitel, promovál v roce 1962 jako absolvent lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové a Vojenského lékařského a doškolovacího ústavu J.E. Purkyně v Hradci Králové. O d.r. 1967 žije a pracuje v Praze.

V době vysokoškolských studií se začal zabývat aktivně výtvarným uměním. Jako autodidakt se věnoval figurativní i nefigurativní tvorbě - kresbě, malbě i grafice. Již během středoškolských studií vnímal se zájem moderní výtvarné umění, s jehož teoretickými základy (analytický a syntetický kubismus, objektivní a vnitřní model, výtvarné členění plochy apod.) ho seznámil přerovský malíř Vladimír Horňák, žák J. Zrzavého. S výtvarnými pokusy začal v roce 1960 po shlédnutí Vláčilova filmu Holubice, ve kterém byla podrobně zobrazena technika monotypu. Na expresi jeho malířské vlohy se podílel spolubydlicí kolega Igor Stipanitz, nadaný výtvarník, který svou tvůrčí zálibu opustil a zanechal mu k dispozici bohaté malířské vybavení. Spolužák z gymnázia, akademický malíř Ivo Peterek ho seznámil s malířskými technikami. V roce 1961 založil ve spolupráci s vedoucí fakulturní svazácké organizace Evou Rampovou a asistentem histologického ústavu MUDr. Jiřím Šmahelem Klub posluchačů lékařské fakulty, pro který získal opuštěnou Komárkovu vinárnu na Žižkově náměstí. S ročníkovým kolegou Jiřím Janatkou, dnes uznávaným psychiatrem, básníkem a publicistou zde inscenovali adaptovanou West pocket revui od V+W.

Při náhodném setkání s Jiřím Felgerem a Oldřichem Tlustošem se dověděl o jejich marné snaze vystavit v Hradci svá díla a nabídl možnost instalovat ji v medicém klubu. Po shlednutí jeho výtvarných pokusů ho vyzvali k účasti ve výtvarné skupině HORIZONT, což mělo zásadní vliv na jeho další vývoj. Prolínají se v něm figurativní prvky s nefigurativními, inspirované především českou modernou, s níž se seznámil prostřednictvím sbírky proslulého hradeckého sběratele Emanuela Hloupého. Jeho jméno otevíralo ateliéry předních pražských umělců M. Medka, J. Balcara, Olgy Karlíkové i dalších, celému Horizontu. S Jiřím Balcarem ho poutalo vzájemné přátelství, stejně jako s hradeckým malířem Ludvíkem Vašinou.

Za jeden z paradoxů té doby lze považovat skutečnost, že ideologicky problematickou výstavu se podařilo uskutečnit až na osobní zásah vedoucího krajského tajemníka strany Františka Pechy. Jeho dceru Jaroslavu, hradeckou posluchačku medicíny, požádal o intervenci ve prospěch Horizontu její přítel a posléze manžel, vojenský lékař Jiří Kvapil z intelektuálního okruhu kolegy z ročníku Ladislava Pecháčka, autora kulturních Básníků. Okresní kulturní inspektor tak naštěstí neuspěl se svým postřehem, že dlouhý nos na plakátu J. Felgera k divadelní hře Cyrano z Bergeracu je v měsíci československo sovětského přátelství určitě namířen na SSSR. O uskutečnění výstavy se významně zasloužil svojí podporou slavný kardiochirurg a milovník umění profesor MUDr. Jaroslav Procházka, který na vernisáži 2. listopadu 1961 pronesl zahajovací proslov.

František Neradilek se intenzivně věnoval své zálibě do konce osmdesátých let, pak převážily povinnosti vlastní profese.

František Neradilek se intenzivně věnoval své zálibě do konce osmdesátých let, pak převážily povinnosti vlastní profese.

Výstavy:

1961 Výtvarná skupina Horizont, Klub posluchačů lékařské fakulty, Hradec Králové • 1962 Výtvarná skupina Horizont, Galerie divadla Kuráž lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Brno • 1962 Malující lékaři, Veletřní palác, Praha • 1963 Skupina neprofesionálních výtvarníků, výst. pavilon Domu odborů, Hradec Králové • 1967 S Ludvíkem Vašinou, Dex klub, Olomouc • 1992 Cukrárna u Myšáka, Praha • 1984 Malující lékaři, Palác Kultury, Praha • 1994 Malé divadlo, Liberec • 1996 Hotel Duo, Praha • 2008 Galerie Celebris – Jiří Felger a hradecký Horizont, Hradec Králové

DÍVKA V KŘESLE, komb. technika, 76x99 cm, 1965

ŽENA S DÍTĚTEM, komb. technika, 60x72 cm, 1962

FRANTIŠEK NERADILEK

RODINNÝ PORTRÉT, olej, 150x126 cm, 1981

PIŠTEC, komb. technika, 1961

MUŽSKÁ FIGURA, komb. technika, 65x88 cm, 1962

TĚHOTNÉ TORZO, olej, 126x150 cm, 1984.....

PIŠTEC, komb. technika, 1961

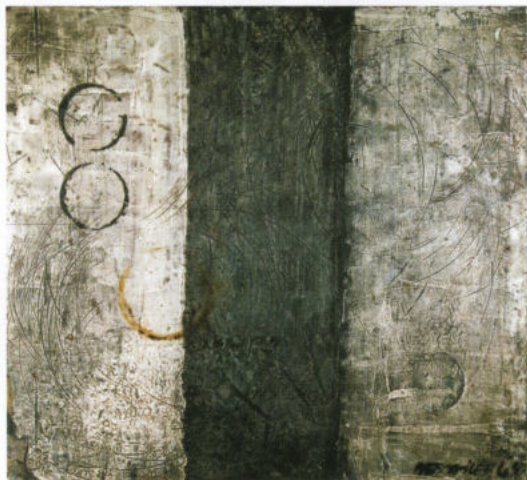

VZPOMÍNKA NA J.B., komb. technika, 79x94 cm, 1962

VZPOMÍNKA NA O.K., komb. technika, 79x94 cm, 1962

REZONUJÍCÍ KRUHY, komb. technika, 65x89 cm, 1971

TICHO V KRAJINĚ VLADIMÍRA BOUDNÍKA, komb. technika, 57x35 cm, 1965

**FRANTIŠEK
NERADILEK**

VELIKONOČNÍ OBRAZ, komb. technika, 95x130 cm, 1985

KAREL SCHMIED ing.arch

Ihned po absolvování studia na ČVUT-FAPS jsem nastoupil na umístětku do Stavoprojektu v Hradci Králové. Výtvarný názor a tvůrčí přístup v architektuře jsem zpočátku formoval v undergroundové skupině mladých výtvarníků H O R I Z O N T. Nevstoupil jsem do žádné strany nenavštěvoval jsem VUML, neangažoval jsem se politicky a tak jsem zůstal u prkna jako výkonný projektant - architekt, čímž se mi dostalo báječné příležitosti projektovat významné zakázky.

V Hradci Králové jsem projektoval a maloval celkem 15 veřejných budov z nichž nejvýraznější jsou Areál učňovských škol s Farmaceutickou fakultou koleji VLA, Tržnice, podchod Dukelská. Významné a motivující byly pak realizace v Krkonoších – Hotel Arnika a Hanička ve Spindlerově mlýně, hotel Sklář v Harrachově, kaple v Hostinném. Nemínuly mě však ani projekty bytových staveb. Např. Atypické bytové domy v sídlišti Labská II v Hradci Králové. Zúčastnil jsem se také řady soutěží z nichž vítězná byla celostátní soutěž na přestavbu Pražského Předměstí v HK a nového městského centra v Harrachově.

Po převratu 1989 a pádu Stavoprojektu, který dodnes pokládám za ústav s obrovským projektovým potenciálem jsem s několika kolegy založil projektovou firmu AKIA a.s., ve které vykonávám funkci předsedy představenstva a hlavního projektanta dodnes. Porevoluční období přineslo řadu zajímavých zakázek do HK a především do Krkonoš, ale také první infarkt. Přesto mě však zůstala láska k rodině, lyžování, pádlování a chalupaření. V poslední době již tlučím své projektantské ambice a úzce spolupracuji se synem Karlem, který absolvoval fakultu architektury ČVUT v 1995 a založili jsme vlastní kancelář ATELIER SCHMIED.

Projektování pro mě vždy znamenalo vzrušující dobrodružství a rozhodující smysl života.

Bratří Štefanů 800, 500 03 Hradec Králové 3, Tel.: 724 042 1024

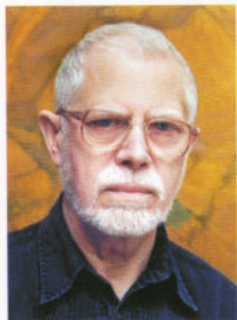

Hradec králové:
Tržnice
Farmaceutická fakulta
Bytový dům
Vysokoškolské koleje

OLDŘICH TLUSTOŠ

Tvorbu Oldřicha Tlustoše je možné souvisle sledovat už od poloviny šedesátých let, kdy naše výtvarné umění prodělávalo velké změny ve snaze vyrovnat se s evropským vývojem. Byl jedním z prvních umělců ve Východočeském kraji, který se ve své tvorbě inspiroval novými tendencemi, které k nám přicházely po ideovém uvolnění na přelomu padesátých a šedesátých let a měnily strukturu i charakter našeho umění.

Otevíraly prostor především mladým talentovaným umělcům, kteří se svými názory distancovali od dobového klíše.

Oldřich Tlustoš reagoval na vzniklou situaci rychle a spontánně. Přehodnotil své dosavadní záměry a začal dělat propalované dřevěné plastiky, prostorové objekty a asambláže. Realita v nich dostala nový rozměr a novou podobu, zviditelňovány začaly být především vnitřní pocity umělce, nezávislé na zrakovém vjemu. Velmi odvážně se vyrovnal s tematikou, která byla v té době v našem umění ještě obestřena mnoha nejasnostmi a rozpačitě označována různými přívlastky.

V těchto plastikách se již plně uplatnila Tlustošova bohatá představitost a invence. Osobitým způsobem navázal na tvorbu svého spolužáka z AVU Jana

Koblasy, jak se později ukázalo jedné z vůdčích osobností našeho moderního umění.

Paralelně s těmito kreativními plastikami věnuje Oldřich Tlustoš pozornost také komornímu odvětví sochařské práce: medailím, mincím a malbě obrazů. Podnětem k medailéřské tvorbě bylo nepochybně jeho studium v ateliéru uznávaného světového medailéra prof. Otakara Španiela na pražské AVU a také hledání nového výrazu v drobných reliéfních formách, umožňujících umělci zvolit si odlišný meditativní přístup, který v jistém smyslu korespondoval s jeho malířskými pracemi. Dokladem toho jsou motívy města, viděného z ptáčích perspektiv, objevující se jak na medailích, tak také na některých obrazech. Jedná se o aplikaci geometrických tvarů v ploše, nikoliv o tradiční znázorňování významných kulturních a architektonických památek. Také tento záměr transponovat do své tvorby vedle figurálních motivů prvky nfigurativní byl veden snahou znázornit skutečnost z jiného pohledu

O. Tlustoš se pravidelně zúčastňoval různých výstav, přehlídek a soutěží na medaile a mince a za svoji činnost byl několikrát po zásluze odměněn. Na konci šedesátých let byl přijat do Svazu čsl. výtvarných umělců a v následujícím období obeslal svazové výstavy drobnými figurálními plastikami (galvanoplastikami), které se vymykaly z kontextu jeho dosavadní tvorby. Jejich měkce modelovaný povrch za sebou zanechává stopy umělcovy ruky a je charakteristicky chvějivostí a hemžením drobných plošek, vytvářejících na těchto plastikách světlé efekty. Dál však pokračuje na volně koncipovaných sochách a objektech z jasanového dřeva a maluje nekonvenční, velmi zajímavé obrazy, a vytvořil pomník hrdinům odboje v Lipovci – Litoměřicích.

Teprve v devadesátých letech se znovu naplno rozvíjí Tlustošova tvůrčí činnost a rovnoměrně se zaměřuje na plastiku a malbu. Vznikají nové, kreativním způsobem řešené dřevěné objekty, komponované do promyšleně sestavených bloků, doplněných různými artefakty a polychromií. Jsou lyrickou evokací konkrétních událostí a příběhů, inspirovaných umělce. Můžeme je však vnímat i jako univerzální symboly dnešní doby.

Oldřich Tlustoš věnuje v posledních letech velkou pozornost malbě. Vytvořil celou řadu malířsky i kompozičně velmi kulturových abstraktních pláten, která představují specifickou kapitolu v jeho tvorbě, jsou jejím vyvrcholením. Prolínají se v nich geometrické a stylizované tvary s lazurami barevných tónů, jejichž prostřednictvím vyjadřuje Tlustoš své vnitřní představy a pocity.

Oldřich Tlustoš, sochař a medailér, se narodil 2.7.1935 v Hradci Králové–Svobodných dvorech. Studoval na Vyšší škole uměleckého průmyslu v Praze (prof. V. Šimek

a D. Livora) a na Akademii výtvarných umění v Praze (prof. Otakar Španiel).

Na začátku 60. let byl zakládajícím členem královéhradecké výtvarné skupiny HORIZONT, posléze byl přijat za člena Svazu čsl. výtvarných umělců. V současné době je členem Asociace umělců medailérů v Praze a členem oblastního sdružení Unie výtvarných umělců v Hradci Králové, kde žije a pracuje.

Dr. Josef Sůva

Samostatné výstavy (výběr):

Galerie Dílo, Hradec Králové 1984 • Galerie Dílo, Hradec Králové, 1991 • Obecní dům, Proseč u Skutče 1991 • Obecní dům, Proseč u Skutče 1992 • Galerie Dílo, Hradec Králové 1992 • Galerie moderního umění, Hradec Králové 1992 • Galerie Na mostě, Hradec Králové 1993 • Galerie Na mostě, Hradec Králové 1994 • Galerie F.A. Šporka, Kuks 2000 • Galerie Rondo, Hradec Králové 2002 • Galerie Celebris, Hradec Králové 2003 • Galerie Ludvíka Kuby, Poděbrady 2005 • Východočeské divadlo, Pardubice 2005 • Galerie Jeřábina, Hradec Králové 2005 • Galerie Na Hradě 2010 • Heřmanův Městec 2011

Účast na výstavách (výběr):

Výtvarná skupina HORIZONT, Hradec Králové 1961 • Výtvarná skupina HORIZONT, Brno, 1962 • Současná medaile a plaketa, Mánes Praha 1987 • Sport a umění, Platýz Praha 1988 • Umění a umělci na československých a francouzských medailích a plakétách v Pařížské mincovně a ve Valdštejnské jízdárně v Praze 1988 • Mezinárodní quadrienale, Kremnica 1989 • Komorní výstava, Walbrzych 1989 • Reflexy (B. Martín), Polička 1990 • 17. listopad – medaile českých a slovenských vysokých škol, Praha 1990 • České dějiny na medailích a plakétách, Lobkovický palác Praha 1991 • Medailéřský autoportrét, Moravská galerie Brno 1991 • Všeobecná československá výstava, Výstaviště Praha 1991 • FIDEM, Londýn 1992 • 1. Salón medaile, Brno 1992 • 2. Salón medaile, Brno 1994 • Současná česká medaile, Pražský hrad 1996 • 3. Salón medaile, Jablonec n. Nisou, Jihlava 1999 • Salón medaile, Uherské Hradiště, Hradec Králové, Plzeň 2003 • FIDEM, Seixal Portugalsko 2004 • Skupina Nedonošení (spol. s M. Peterou a F. Zálabským), Staré Hradky u Libáně 2006 • Wroclaw 2006 • Kremnice 2007 • Současná česká medaile, Praha 2008 • Bienale, Seixal Portugalsko 2008 • 6. Bienale, Seixal Portugalsko 2010 • FIDEM, Tampere 2010 • 5. Salón medaile, Plzeň 2010 • Wroclaw 2011 • Budapešť 2011

Realizace (výběr):

Medaile MONTAS, jednostranná, „raženo v Jablonci n. N. 1977 • Medaile OTO GUTFREUND, oboustranná, raženo v Kremnici 1988 • MEDAILE GASTROSALON, Česká republika Hronov, jednostranná, raženo Znak Malá Skála 1993 • MEDAILE A. G. BELL, Telecom, jednostranná, raženo Znak Malá Skála 1997 • Pomník obětem nacismu v Lipovci-Licoměřicích, pískovec 1984 • Pamětní deska letcům v Letecké ulici v Hradci Králové 1987

V soutěži na pomník JUDr. Františka Ulřícha v Hradci Králové v roce 2003 obdržel 2. cenu

Bibliografie (výběr):

Numismatické listy 6, 2005 • Ateliér 5, 2008 • Ateliér 2, 2010 • Petr Heimann: Slovník autorů..., Libri, Praha 2006 • Who is who v České republice, Praha 2006 • Slovník autorů, Chagall, Ostrava 2010, Encyklopedie Hradec Králové

Zastoupení ve sbírkách a galeriích např.:

Národní galerie Praha • Galerie moderního umění Hradec Králové • Masarykova společnost Brno • Biskupství Hradec Králové • Vatikánské sbírky • Soukromé sbírky v tužemsku, Holandsku, Švýcarsku, Francii a Equadoru • Galerie CYRANY, Heřmanův Městec

Kuklenská 775/36 ,500 00 Hradec Králové
tel. 495538188, mobil 723400126, e-mail:old.tlustos@seznam.cz

FUGA, bronz, 14,5 cm, 1965

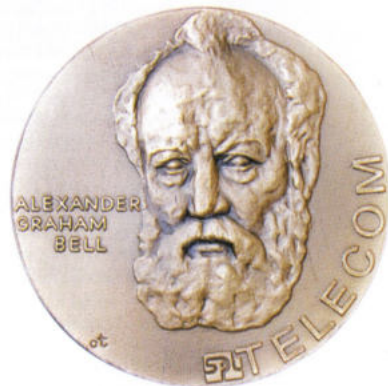
MASARYK., bronz, 18 cm, 1990

TANGO, bronz, 12 cm, 1993

OBĚTOVÁNÍ IZÁKA, bronz, 14,5 cm, 1996

A.G. BELL, tombak, 6 cm, ražba pro Telecom

SJEDNOCOVÁNÍ (CYKLUS BAJEČNÉ ČECHY), bronz, 12,5 cm, 1990

VZTAHY, bronz, 14 cm, 1992

ŠÍMA, bronz, 15 cm, 2000

KUBIŠTA, bronz, 15 cm, 2000

VÁCLAV HOLLAR, bronz, 22 cm, 1976

KAREL ČAPEK, bronz, 19 cm, 1989

JAN NERUDA, bronz, 19 cm, 1983

SVAČINA, bronz, 16 cm, 1987

SBĚRATELÉ UMĚNÍ (CYKLUS DVŮR RUDOLFA II), bronz 20 cm, 1989

VERTIKÁLNÍ KOMPOZICE, měď, 20 cm, 1985

TICHO A KLID, bronz, 13 cm, 1967

13 POLOKOULÍ, bronz, 14,5 cm, 1965

SEGMENT I, ocel, 14 cm, 2009

OLDŘICH TLUSTOŠ

ČERVENÁ SEDMA, komb. tech., plátno, 55x68 cm, 1964

ROZBŘESK, olej, 37x29 cm, 1963

MEDITACE, komb. tech., 51x41 cm, 1961

RŮŽOVÁ KRAJINA, olej, plátno, 100x100 cm, 2003

VĚTRNÍKY, olej, plátno, 140x120 cm, 1990

NUDA VE MĚSTĚ, olej na plátně, 100x100 cm, 2005

ZAHRADA III., olej na plátně, 100x100 cm, 2006

ZELENÁ KRAJINA, olej na plátně, 105x95 cm, 1997

CHLADNÉ RÁNO, olej na plátně, 120x100 cm, 2009

OLDŘICH TLUSTOŠ

ŽOLDNĚŘ, polychr. dřevo, výška 89 cm, 1993

OTEVŘENÁ RÁNA, dřevo, výška 78 cm, 1968

FUGA, dřevo, výška 42 cm, 2000

KRAJINA S KAPLÍČKOU, dřevo, výška 85 cm, 1995

OLDŘICH TLUSTOŠ

AVALON, dřevo, měď, výška 55 cm, 1995

BETLÉM, polychrom. dřevo, výška 70 cm, 1975

RODINA, měď, výška 21 cm, 1981

ROZHOVOR, měď, výška 26 cm, 1982

KLAUN, polychr. dřevo, výška 35, 1975

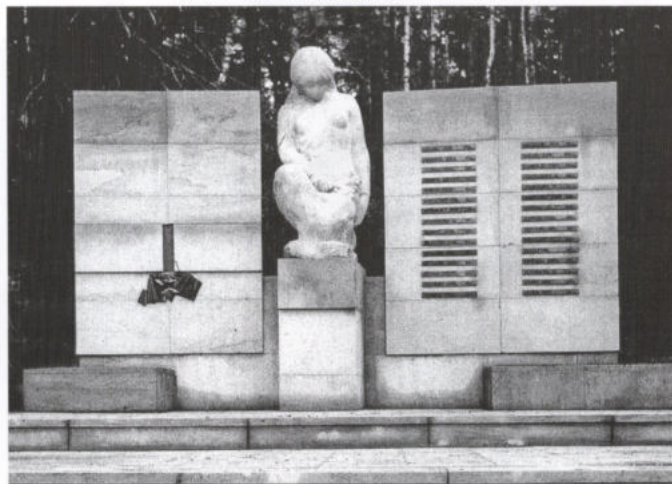
ORIGAMI, olej na plátně, 100x100 cm, 2004

OHEŇ VE MĚSTĚ, olej na plátně, 100x100 cm, 2004

Skiza k pomníku starosty Ulricha (druhá cena v soutěži vypsané magistrátem města HK)

Památník umučeným občanům v Lipovci-Licoměřicích za druhé světové války

OLDŘICH TLUSTOŠ

FRANTIŠEK VÍTEK

1929 – narozen v Brně

1944 – zkouška na ŠUR Brno (přijat), školy uzavřeny, totálně nasazen do továrny

1945 – promeškal obnovené zkoušky na ŠUR, téhož roku vstoupil do učení u Jar. Vaňka sochaře – řezbáře v Brně

1948 – vyučen sochařem – řezbářem, v důsledku uzavírání živnosti odešel

1948-9 – v továrně na hudební nástroje Cremona Luby u Chebu., pracoval jako dělník, možnost práce s exotickým dřevem – vedle toho volná tvorba

1949 – zkouška na UMPRUM Praha, přijat do ateliéru prof. Stefana, po 1. semestru odešel do továrny Cremona zpět

1950 – voj. základní služba – dán do uhelných dolů na 3 roky, horník

1953 – zpět v Cremona Luby u Chebu, dělník

1954 – loutkové divadlo Mar. Lázně (nyní Alfa Plzeň), pracovník v dílně (7 měsíců)

1955 – práce na stavbě silnic ve Východočeském kraji jako pomocný dělník

1955 – ke konci roku přijat jako řezbář do loutkového divadla Radost v Brně

1958 – spoluzakládající člen loutkového divadla v Hradci Králové (později DRÁK) jako vedoucí

technického provozu, scénograf, řezbář atd. do r. 1981 + volná tvorba

1981 – svobodné povolání - loutkové divadlo a volná tvorba

Ceny

1971 – Skupova Plzeň – za scénografii

1978 – Opava – kolektivní cena: Vítek, Matásek, Říčařová – za scénografii DRÁKU

1979 – Pražské Quadriennale – stříbrná medaile za scénografii Krysař, Enšpígl

1980 – Literární fond – diplom za scénografii

1981 – Cheb – cena za experiment – Vítek, Říčařová

K. Tomana 43/12, Hradec Králové 500 03, tel. 495514140

Ve Východočeském loutkovém divadle Hradec Králové (Pozdějí DRÁK), kam ho přivedl ředitel Vladimír Matoušek (v r. 1958, pozn. red.), se stal předním příslušníkem zakládajícího týmu. Zpočátku se jeho funkce týkala výhradně realizace, ale záhy byl vyzván, aby se zúčastňoval inscenačního procesu autorsky. Odtud se odvíjí jeho samostatná činnost výtvarníka loutkového divadla. Vznikly první scénografické práce pro mateřské divadlo. Konstruktérská a realizátorská práce se musela ve Vítkově dílně vždycky prokazovat dokonalým řemeslem.

V roce 1964 připravil František Vítek s režisérem Miroslavem Vildmanem inscenaci hříčky Jana Vladislava Pohádka z kufru. Tato jednoduchá milá nezávazná klauserie se stala odrazovým prknem pro pocit svobodného vyjadřování na institucionálním jevišti. Svobodné jednání v inscenačním procesu se tu projevilo ve všech složkách. Moderní nadhled v jisté laskavé travestii byl mimo jiné postaven na inscenačním řešení scénografického partu. Nevím, do jaké míry promyšlené, nebo náhodou, nabídl režisér scénografovi vyjádřit se svou prací v klasice divadelního řezbářského řemesla – marionetami na drátě. Určitě mu musel nabídnout (později tolik obdivovanou a v dalším vývoji českého loutkářství hojně napodobovanou) odkrytou animaci a vstupy herecké klauserie. Tyto herecké požadavky osvobozují hrací prostor od paravánového reliéfu a umožňují logickou mizanscenu. Myslím, že tady se zrodil výtvarník – spolutvůrce František Vítek. Odtud se začala odvíjet cesta nového českého loutkového divadla, které do značné míry nikdy nepřestalo používat dosažené fenomény, které mají ještě stále obecnou platnost: laskavou travestii, odkrytou animaci, dvojedinost herce s loutkou. Zvláštní je, že i subjektivní materiál zmiňované inscenace, v tomto případě klasické marionety na drátě, se stal později mimořádně frekventovaným v mnoha souborech u mnoha jevištních výtvarníků.

O málo později se na „drakovském“ jevišti objevily dvě inscenace, které jsou pro Vítku signifikantní: Posvícení v Hudčicích a Johannes Doktor Faust. Tady šlo o význam-

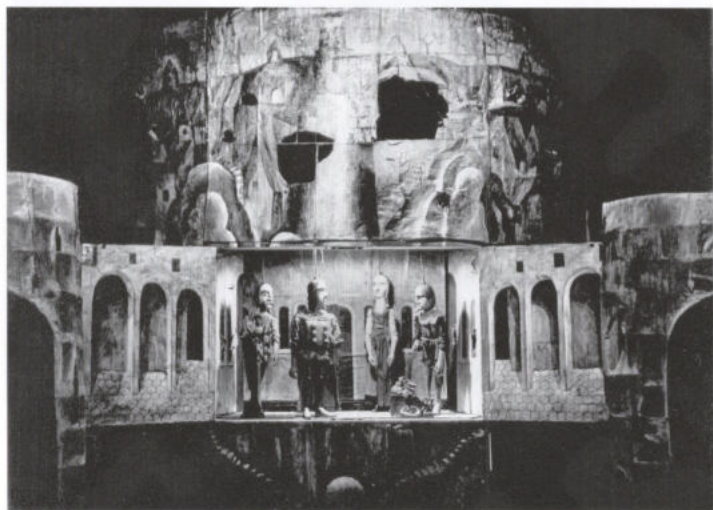
né přiblížení k historickému zdroji a mimo jiné i přenesení inspiračních podnětů do soudobého loutkářského jazyka. Mohlo by se toto zaměření kvalifikovat i jako konzervativismus, kdyby vedle těchto inscenací nevznikla také Krysařova píšťala. Tady došlo k naplnění vize loutkářské scénografie, kdy se vizuálními prostředky zobrazuje dramatická situace, aniž by upozaďovala verbální part děje. Vítkovy loutky – sochy měly úžasnou, citlivou stylizaci a unesly magii dramatických postav literárního syžetu.

V této etapě svého vývoje také dospěl k přemýšlení o významovosti materiálu, v jeho případě řešení, co je dřevo a potažmo dřevěnost. Vítkův vztah ke dřevu je především profesionální, mám na mysli, že dovede rozlišovat kvalitní materiál od nekvalitního, vhodný od nevhodného pro určitou práci, ale také, že dřevo jako materiál může inspirovat ke konkrétní umělecké aktivitě. Se dřevem se neplýtvá. Dřevo je materiál, který člověku pomáhá od počátku věků žít a přežít. Ale určitě dřive, než kokoliv jiného se stalo materiálem pro vytváření rituálních skulpturálních artefaktů.....

Z článku Pavla Kalfuse v časopisu „Loutkář“ 2009)

FRANTIŠEK VÍTEK

FRANTIŠEK VÍTEK

Skupina Horizont – Doba a lidé

Pokus o sondu do životního prostoru královhradecké dospívající mládeže v letech 1950 až 1961.

Psal se rok 1950, ve kterém jsem se jako jedenáctiletý syn ministerského úředníka, převedeného v rámci „Akce 70.000 do výroby“, přestěhoval z Prahy do Hradce Králové. Zde otec zahájil svoji novou životní etapu jako pomocný dělník ČSD a i já jsem nedobrovolně vstoupil do cizího prostředí mezi nové učitele a neznámé spolužáky a to do 5. postupného ročníku ZDŠ v budově Nové školy na Pražském Předměstí. Tato pro naši rodinu rozporuplná situace, byla výchozím momentem k mému hodnocení ze strany učitelů, ale i k zařazení mezi ostatní žáky. Zároveň to však mělo i zásadní vliv na výběr mých nových kamarádů. Svého času jsem docela slušně kreslil. Patřil jsem tenkrát mezi tři nejlepší ze třídy. Tím se stalo, že jsem se sblížil s výtvarně nadaným spolužákem Jiřím Felgrem, rovněž postiženým jako já svým buržoazním původem, což v jeho případě znamenalo, že byl synkem vdovy po majiteli kožené galanterie.

A tak jsme se stali kamarády. Naše přátelství pokračovalo i dál po opuštění obecné školy, kdy jsme každý odešel do jiné měšťanky. Já do tehdejšího „Učiteláku“ a Jirka pak do vzdálených „Drtinek“. To zároveň znamenalo, že náš okruh společných přátel se velice rozšířil a obsahoval oblast napříč celým městem od Pražského Předměstí až po Slezské. V tomto prostoru, jsme se od vidění znali skoro všichni. Místo toho, abychom se společně s řádnými žáky stali Pionýry a nacvičovali budovatelské písně, nebo si četli dojemné příběhy o statečnosti Pavky Morosova, založili jsme si se starou partou svůj vlastní klub s podezřelým názvem „Sedí vici“. Tomu také odpovídala i naše klubová činnost. Naším vzorem bylo režimem zakázané hnutí Junák. Konali jsme dobrodružné výpravy do nedalekého „Pralesa“ a zabývali se i jinou, pro žáky skoro trestnou činností, jako je tajné přechovávání a propagování brakové literatury, například Rodokapsy, Mayovky. Sháněli jsme Foglarovky, skautské příručky a jinou zakázanou literaturu.

Po ukončení ZDŠ jsme v nezáhodoucí činnosti pokračovali a společně s jinými vrstevníky pak objevili své první „Čaje o páté“, pořádané v hotelu Avion. Zde nás poprvé oslovil jazz. Kolem roku 1955 tam hrával k poslechu i tanci „Dixieland Ivana Straky“ a my kluci jsme zde odkouvali nejen holky, ale i taneč zvaný „Holandan“, který byl domácí improvizací na bujaré křepčení amerických vojáků po vítězné invazi v Evropě. Bylo při něm však daleko více tance a legrace nežli tvrdé gymnastiky, jak je tomu u jive dnes. Právě tam vznikla jakási neformální parta zapříisáhých jazzmanů z celého města, která se scházela před kinem Centrál. Tou dobou již začali v Hradci Králové pravidelně koncertovat slavní propagátoři jazzu jako byl Karel Vlach, Gustav Brom, Karel Krautgartner, Karel Velebný a jiní. Pod jejich vlivem se spontánně, jako houby po dešti začaly všude zakládat a postupně také rozpadat, nové a nové kapely. A s vítězným tažením tradičního i moderního jazzu, se začal rozvíjet i zájem o nové formy divadla. Bylo zde založeno „Divadlo hudby a poezie“.

Zajímali jsme se o veškerou nově dostupnou kulturu, která se konala ve městě a Hradec Králové to v té době ve značné míře umožňoval. Týdně jsme sledili tak dvě až tři premiéry kina často dříve než v Praze, (asi na zkoušku, jak to všechno dopadne). Byly to většinou francouzské, nebo italské neorealistické filmy, vesměs poklady filmového umění. Díla Federica Fellini, René Claira, Luise Buñuela, Sergeje Eisensteina, Ingmara Bergmana a jiných. Měl jsem pravidelně měsíční předplatné do divadla, které tenkrát poskytovalo pod taktovkou režiséra Milana Páska neuvěřitelné divácké zážitky. Jednou jsem se na balkoně na WC zrazil s jednotkou římské armády, která pak později slézala po lanech dolů na jeviště. Jiným mě posadili místo do hlediště na jeviště. Zde jsem se stal nedobrovolným hostem na divadelní svatbě, při které jsem pak během představení musel před zraky diváků, ale hlavně doobrosrděčných kamarádů, předvádět své neohrabané pokusy o klasický tanec.

O něco později se začala tvořit menší skupinka těch, kteří se začínali zajímat hlouběji nejen o jazz, divadlo a film, ale i o ostatní méně známé složky současné tvorby, tedy i o literaturu, poezii a moderní výtvarné umění. Začali jsme se scházet v kavárně hotelu Paříž a byli pak později, z důvodů nadšení pro francouzské moderní umění, označováni jako tak zvaná „Francouzská menšina“. Hráli jsme si tehdy na fešáky, líbovali si

v účesu a la' Gérard Philipe a šířili kolem sebe nihilismus s dekadencí.

V tomto období uměleckých proměn mne Felgr opět lákal k malování a dokonce jsme začali chodit kreslit ven do přírody. Naše řady pak rozšířila zdatná posila a sice Olda Tlustoš, žák slavného medailéra prof. Španíla. A z těch nejmladších to pak byl můj další kamarád Jiří Bohdanecký. Všichni tvořili jak vztělí, protože snahou každého bylo se stát členem místní pobočky Svazu výtvarných umělců a získat tak potvrzení o svobodném povolání. Bez tohoto razítka se občan Československé socialistické republiky nemohl malováním živit, nesměl sám o osobě žádný obraz prodat a musel být někde řádně zaměstnán. Pokud byl bez práce hrozilo mu trestní stíhání za příživnictví. Získat takové členství jste mohli buď přímo jako absolvent umělecké školy, nebo ve výjimečném případě předložením svých prací před odbornou komisí, která takové mimořádné členství schvalovala. Nikdo nemohl rozhodovat o své vlastní budoucnosti bez svolení vyvolených. Já jsem zrovna ukončil zaměstnání a v osmnácti letech se dostal, teprve na čtvrtý pokus do prvního ročníku stavební průmyslovky. Doufal jsem, že své výtvarné ambice zuročím tím, že budu dále pokračovat studiem architektury.

Rozrztáající se společnost začínajících výtvarníků nebyla pochopitelně jednotná. Felgr se tou dobou již nezajímal o předmětnou malbu a inklinoval spíše k zobrazení vnitřního prožitku abstrakci. Myslím, že byl tenkrát hodně inspirován Mikolášem Medkem, Balcarem, nebo Alešem Veselým. Zajímalo se o grafický účinek písma, jako výrazový prostředek hodně využíval strukturu podkladu malby, přitahovala jej i estetika rozpraskaných zdi. Také Olda Tlustoš byl podobného ražení a ve svých tehdejších plastikách prosazoval expresivní tvrdou formu, tak jak to vycházelo ze znalosti charakteru použitého materiálu. Naproti tomu poeticky zasněné krajiny Jiřího Bohdaneckého mi připomínaly obrazy Vlastimila Beneše a surrealisticky – symbolické a až něžné lavírované malby Jiřího Šindlera zase Františka Muziku. Já jsem byl spíše stoupencem insitního umění a obdivoval Jana Zrzavého a v té době právě začínajícího Karla Chábou. Ve své vlastní výtvarné práci jsem vynikal osobitým postupem, který byl na moji počet nazván koubismem. Takový správný koubista rozebíral původní námět tak dlouho, až ho nakonec nemělo vůbec smysl realizovat.

Měli jsme tedy různý pohled na výtvarné umění, avšak s jedinou výjimkou, a tou byl názor na socialistický realismus.

To, že jsme měli mezi sebou názorové rozdíly, však nikomu nebránilo v tom, abychom se večer nesešli pěkně svorně v baru na sklenici vína. K tomu přispíval i fakt, že Hradec Králové, který leží v rozlehlé rovině, je velmi často ohrožován silnými porvy větru. Toho času zde právě řádil tornádu podobný jev, který každého, kdo se nešťastnou náhodou zrovna motal poblíž nějaké hospody, nemilosrdně vtáhl dovnitř. My jsme tomuto nebezpečí mezi sebou důvěrně říkali Holandan van Pruvan.

V roce 1960 již bylo na hradecké umělecké scéně docela jasno, došlo k rozdělení na „Malé“ a „Velké mistry“. Obě party se scházely v kavárně hotelu Grand, ale zásadně seděly u jiného stolu. Mezi ty „Malé“, patřila většina výše jmenovaných a z těch „Velkých“, sem chodil Břetislav Jungling, Jaroslav Mrva a Jiří Ščerbakov.

Tou dobou se Felgr s Tlustošem snažili o samostatnou vystavu, ale v daných podmínkách to bylo zloha nemožné. Veškeré produkty uměleckého snažení podléhaly příkazům, pokynům a povolením vydávaným k tomu účelu určenými institucemi. „Tenkrát na Východě“, nemohl jedině sám za sebe samostatně vystupovat na veřejnosti s čímkoliv a tedy pochopitelně ani vystavovat. Vždy bylo nutné zajistit instituci, nebo významnou osobu, která byla ochotná se za takový počín před tehdejší vládnoucí garniturou zaručit a někdy to mohlo takové odvážlivce stát i jejich vlastní krk. Navíc tvorba lišící se od celospolečensky schválené doktríny „Socialistického realismu“, byla chápána buďto jako buržoazně zpátečnické fňukání nad ztrátou dekadentních, romanticko-poetických uměleckých proudů, nebo v případě nefigurativního, či dokonce abstraktivního umění, byla vnímána přímo jako nebezpečná propagace kapitalistického životního stylu.

V tom se však náhle z ničeho nic, jako blesk z čistého nebe, objevil posel dobrých zpráv Honza Gümpl, který seznámil Tlustoše a Felgru s medikem Františkem Neradillem. Ten se vzápětí ukázal být nejen nadaným malířem, ale zrovna tak i dobrým orga-

nizátorem. Kromě své tvorby nabídl možnost ke konání výstavy pod záštitou Lékařské fakulty, v jejich klubu na Velkém náměstí. Bylo to v bývalé vinárně U Komárků. To byl skutečný začátek královehradecké výtvarné skupiny HORIZONT.

Výstava byla po mnoha peripetiích, za mimořádně vysoké účasti veřejnosti, slavnostně zahájena. Nebyla to však jen běžná výstava několika mladých výtvarníků, ale pro nás pro všechny, tedy i pro ty přímo nezúčastněné, se stala symbolem vybojované tvůrčí svobody. Byla ohromnou vzpruhou a příkladem pro všechny v tom, že je možné něčeho podobného dosáhnout i v podmínkách, které v roce 1961 ještě existovaly.

Komárkova vinárna se stala náhle místem, kde se setkávaly další skupinky podobně smýšlejících lidí. Stala se postupně diskusním klubem svobodně smýšlejících intelektuálů z celého města. Byl to například okruh přátel kolem Evy Hofhansové – Felgrové, kolem medika Francka Neradilka, Franty Malého, Jardy Kremla a jiné skupiny. Seznámili jsme se s Emanuelem Hloupým, řečeným Picasso. Jeho podoba se slavným malířem byla přímo neuvěřitelná. Význam tohoto kontaktu spočíval v tom, že

Vpředu Jiří Janatka (vlevo) a František Neradilek s pracovníky aranžerské dílny Adalu. Vzádu Fr. Mrkvička, paní Vosátková, Vladimír Svoboda, Jiří Felger a pan Knaur. Vzádu stojící neznámá.

"Zlatá šedesátá".

Vnímám jsem je spíše jako řídký Picassův vývar L'Humanité, vše bylo řečeno, vše šlo mimo mne. Cesty Boží jsou nevyzpytatelné. Vláčen osudem a ženou octnul jsem se v Hradci Králové. Čirou náhodou vstupuji do sklepa a na stěnách visí podivné plochy pokryté čímsi „nepatřičným“. Něčím, co mi bylo blízké. Co jsem vlastně byl já. Seznámí se s autory byl problém chvíli, seděli v rohu výstavního vlhkého sklepa. Hlavní slovo, často antislovo, měl trochu excentrický mladý muž. Jiří Felger. Často če-

jsme získali za přítele velmi zkušeného znalce výtvarného umění. Dokázal být nejen přísný kritik, ale i laskavý rádce. Byl vášnivým sběratelem obrazů. Měl nádhernou kolekci kubistických děl Emila Filly. Po své smrti odkázal svoji uměleckou sbírku NG v Praze.

Chodívali jsme tam ke Komárkům denně skoro všichni a prožívali zde vzácný pocit vzájemné sounáležitosti. Byl to počín, ze kterého jsme čerpali sílu k další činnosti.

Název skupiny – HORIZONT, se ukázal až nadčasově symbolický. My všichni jsme tenkrát pozvedli své zraky vzhůru k pomyslnému horizontu a za ním tušili lepší budoucnost.

Tato událost v mnohých z nás zažehla jiskřičku naděje a vzpomínka na ni jí udržovala po celých následujících třicet let.

Pavel Kouba tč. fotograf

Tatáž skupina a v popředí ležící vnuk Bohumila Kubišty.

mukoliv odporoval a udržoval mozky mladíků v činnosti. Ne nadarmo říkali mu kamarádi Antifelgr. Jeho schopnost navazovat kontakt zajišťovala spojení s výraznými osobnostmi, přesahujícími hradecké poměry. Velký sběratel umění Emanuel Hloupý, hradečák s kontaktem na pražský informel, zavlažoval naši fantazii. Já, cosi jako volně přidružený poločen těch hradečáků, jsem náhle měl důvod malovat. Myslím, že je to zásluha právě Jiřího, po jehož boku jsem jako zaměstnanec aranžerské dílny v Adaku strávil dva roky, že se nakonec ze mne stal malíř.

Vladimír Svoboda, Brno.

Nejvěrnějším zobrazením doby bývá osobní vzpomínka. Tady je.

Začátkem šedesátých let minulého století, v době ideologického táni, vypučely na lékařské fakultě v Hradci Králové rozmanité kulturní aktivity. Z dnešního pohledu byly krotké a úsměvné. Sdružovali jsme se do zájmových spolků, souborů, klubových sešlostí a jiných bizarních „uměleckých hnutí“, jak to přechodně umožnila doba a náš mladický exhibicionismus. Fazónu nám obvykle zajišťoval místní profesionál – muzikant, herec nebo výtvarník, který si tak plnil nějaký závazek. Mnozí z nás ještě dnes nechápou, jak mohli při tom provozu vystudovat medicínu.

Ve výtvarných počinech došlo snad na všechny známé ismy kromě socialistického realismu, v hudbě zněl vedle klasiky džez i písně Semaforu, mladá jeviště ovládla divadla malých forem. A v této uvolněné atmosféře bylo z nepochopitelných důvodů oznámeno, že v dramatickém kroužku, kam jsem byl účelově kooptován, bude nastudována hra o Juliu Fučíkovi. Ten, kdo o tak zastydle dramaturgii rozhodl, by si dneska na důvod asi nevzpomněl, ale je pravděpodobné, že jsme se potřebovali vykoupit z nějakého průšvihů a ilboučká tendenční konverzačka se jevila jako vhodný nástroj k přivření vševidoucího oka moci. Autora toho kusu se mi bohužel po padesáti letech nepodařilo vypátrat. Šlo o komorní agitku, výpravně velmi jednoduchou, odehrávající se na světnici mužstva mezi vojenskými palandami nebo na nich a pojednávající o době, kterou Julek, pozdější ikona odboje proti fašismu, strávil na vojně. Nutno poznamenat, že Fučík nebyl v té době žádné ucho. První republika ho povolala k vojenské službě až po jeho návratu ze SSSR, tedy již patřičně ideologicky vyzbrojeného.

Už při prvním čtení jsme se těšili, jak si vychutnáme hodinu a půl trvajících politické školení, které hrdina hustí do svých zaostalých spolubojovníků. Děj byl triviální a bez zbytečných peripetií směřoval ke katarzi, která spočívala v ideovém prozření většiny osob na jevišti, kromě jediné negativní postavy - zatvrzelého velkostatkářského synka. Padaly kreativní návrhy, že dílo pojme ve spolupráci s výtvarníky jako loutkové divadlo, nebo že k němu umělecký vedoucí pěveckého sboru Stráž míru Radek Navara složí muziku a bude provedeno jako opera buffa, případně pantomima. Byl jsem ochoten napsat libreto. Ale Svatopluk Matyáš, tehdy mladý herec a první milovník Divadla Vítězného února v Hradci Králové (dnes Klicperovo), měl o písemném materiálu od začátku jasno a jeho režijní koncepce byla nekompromisní: „Krotte se, žádná avantgarda, žádný experimenty, hrajte sami sebe a berte to smrtelně vážně, jinak máme všichni průser.“

Měl jsem hrát Fučíka a nejasné varování mi pořád říkalo, abych tu roli nebral. Kromě pochopitelné nechuťi k množství textu jsem provozoval jiné kulturní aktivity a nejradši bych nehrál vůbec. Ale jako obvykle se schylovalo k nějakému výročí a inscenaci začala být přikládána výjimečná důležitost. Odmítnutí takové cti bylo třeba náležitě zdůvodnit, ale racionální důvody jsem neměl. Vykrucoval jsem se před kulturní komisí, jak to jen šlo: že se na tak závažnou roli necítím, že mám nepěknou nálepku individualisty, nic neberu vážně, nejsem ve straně, okolí mě považuje za cynika, a vůbec – máme hrát sami sebe, já nosím brýle, bez nich se špatně orientuju, a o Fučíkovi je známo, že měl výborný zrak. Poslední argument zabral. Soudruhy jsem přesvědčil a Fučíka hrál Lubor Kudela (čest jeho památce), který už se chudák neměl na co vymluvit. Mně byla za trest přidělena ta záporná role, kterou jsem po tak upřímné sebekritice nemohl odmítnout. Jako správný zloduch jsem v tom představení zesměšňoval uvědomělé politické názory hlavního hrdiny a o jeho nebezpečných revolučních náladách jsem neprodleně informoval nadřazené. Můj pochybný charakter pak přirozeně vyplýval z toho, že rodiče vlastnili šedesát hektarů polí a vykořisťovali námezdní dělníky.

Na slavnostní premiéru přivezli Gustu Fučíkovou. Či to byl nápad, nevím. Lubor hrál jako o život a připomínal Fučíkův portrét od Maxe Švabinského, já jsem byl náležitě odporný a státní vdova v první řadě si utírala slzy. Na konci představení byla vyvolávána, dostala květiny, vyšla na jeviště. Za skandovaného potlesku stojícího obecnstva Lubora pevně objala a s nepředstíranými zbytky vášně ho políbila na ústa. A pak ještě několikrát. Byl to silný zážitek a ovace nebraly konce. Na řadu přišly chlebičky a víno a Lubor se stal toho večera posledním žijícím mužem, který ještě mohl říct, že ví, jak líbá Gusta Fučíková. A já jsem konečně pochopil, proč jsem se té roli tak bránil.

Při jednom náhodném setkání po letech jsme s Luborem na to slavné finále vzpomínali. A on, přestože jsme byli oba dávno nad věcí, ještě mi vyčetl: „Tak už nekecej a příznej se, že jsi tenkrát od začátku věděl, že ta bába přijede.“

MUDr Ladislav Pecháček, spisovatel a scénárista

1. máj v Hradci Králové v roce...

1 Jirka Kvapil, 2 Honza Krejčí, 3 Vilda Klíma, 4 Tonda Jelínek, 5 Jarďa Němeček, 6 Pepa Mrázek, 7 Láďa Pecháček, 8 Pavel Kuna

DĚKUJEME ZA POMOC TĚMTO NAŠIM PARTNERŮM

Tato publikace byla vydána za finanční podpory firmy Grünenthal Czech s.r.o. Německá farmaceutická společnost Grünenthal GmbH byla založena v roce 1946 Hermanem Wirtzem. Za dlouhou dobu své existence vyvinula řadu originálních léčivých přípravků a zařadila se na jedno z předních míst na poli farmakoterapeutické léčby bolesti.

NAVIMED s.r.o.
MUDr. Pavla Navrátilová-Neradilková,
MUDr. Karel Navrátil, Benešov

KRÁLOVÉHRADECKÝ
HORIZONT 1961-2011

Koncepce: František Neradilek a Oldřich Tlustoš
Podklady k reprodukcím: Josef Krejza, Karel Navrátil a archivy autorů
Obálka a grafická úprava: Miloš Vojř
Předtisková příprava: Fotografo Hradec Králové
Tisk: DUKASE s.r.o. Hradec Králové
Náklad: 400 ks
Vydáno v listopadu 2011